

Predmet IT-98-32-A, Tužilac protiv Mitra Vasiljevića

Transkripcija i redaktura transkripta: Fond za humanitarno pravo, 15.decembar 2005.

Četvrtak, 10. januar 2002.

Svedok Zorka Lopičić

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio Sudu

Početak u 9.33 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA HANT: Molim da se najavi Predmet.

sekretar: Dobro jutro. *Predmet IT-98-32-T, Tužilac protiv Mitra Vasiljevića.*

SUDIJA HANT: Da li ste spremni da nastavite, gospodine Domazet? Možete li da nastavite?

GLAVNO ISPITIVANJE: ADVOKAT DOMAZET

AVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da. Dobro jutro, gospođo Lopičić. Nastavićemo ono što smo juče prekinuli. Ako se sećate, tada smo razgovarali, i vi ste obrazlagali vaše konačno mišljenje u nalazu. I moje sledeće pitanje se odnosi na sledeću činjenicu: U ovom postupku veliki broj svedoka je govorio o tome da je Mitar Vasiljević, konzumirajući alkohol u većim količinama, bio u jednom stanju da, dosta govori. Često nepovezano, ali su, uglavnom, rekli da u takvom stanju nije bio agresivan. Ukoliko je to, naravno, tačno, da li to odgovara onome što ste vi, tokom vašeg pregleda i nalaza, utvrdili? Odnosno, da li je to kontradiktorno sa onim što ste vi, prilikom pregleda i davanja mišljenja, utvrdili?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ja u mom nalazu nisam ni u jednom delu, tokom intervjuja, imala bilo kakvu informaciju ili bilo kakav dokaz koji bi govorio u prilog njegove agresivnosti, naprotiv sve ono što sam čula je upravo bilo ovako. On je i sam sebe opisivao kao osobu koja nije bila sklona nekim ispadima agresivne prirode, čak je dao podatke, ja sam to i navela u mom nalazu, da je vrlo često voleo i da se šali i da se čak šali na svoj račun i da govori o nekim stvarima koje nije uradio da bi ljudi, na neki način, bili zabavljeni. Ovo o hetero-podacima, koje govorite, da on nije bio agresivan, dakle, da drugi ljudi njega nisu videli kao agresivnu osobu,

takođe je jedan od podataka koji ide u prilog ove pretpostavke. Ono što isto tako može da bude sada psihijatrijska pretpostavka, gde je njegova agresija, je li, ako uopšte o tome možemo da razmišljamo u ovom momentu, u kontekstu svih ovih nalaza koje smo do sada dobili, onda negde, možemo da kažemo da je, možda njegova agresivnost zapravo autoagresivnost. Ako alkoholizam, kao takav, tumačimo kao akt destrukcije ka sebi. Dakle, ne vidim nigde elemente gde bi agresija bila upućena napolje.

SUDIJA HANT: Izvinjavam se, gospodine Domazet, mislim da nam je potrebno određeno objašnjenje druge i poslednje rečenice u ovom odgovoru. Možda je rečeno da je njegova agresivnost, za što gospođa kaže da nisu nađeni nikakvi dokazi, bila autoagresivnost. Šta to znači?

AVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da, časni Sude. Razumeli ste i ovo pitanje sudije Hanta (Hunt). Ja vas molim da nam objasnite šta podrazumevate pod autoagresivnošću i ova agresivnost prema napolje, da li je to agresivnost prema drugima, hoćete li malo to da objasnite?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Da, da. Agresija je, kao dinamički faktor, sastavni deo ličnosti. Svi mi imamo ono što je nagon življenja, nagon umiranja i agresija koja danas još uvek nije jasno izdiferencirana, da li pripada onoj kategoriji nagonskog života. Ali je to nešto što mi posedujemo. Dinamičko tumačenje alkoholizma, dakle psihodinamičke i psihoanalitičke teorije, koje tumače alkoholizam, tumače ga kao akt autoagresije, u tom smislu sam ja rekla da bi možda ovaj hronični alkoholizam mogao da bude jedan nesvesni akt agresivnosti prema sebi. A zašto sam ovo uzela kao jednu tvrdnju, jednu pretpostavku za razmatranje? Uzela sam zato što postoji ovaj podatak o nasleđu, gde su članovi porodice, bliski članovi porodice, majka i tetka izvršile taj akt autodestrukcije, dakle autoagresije na sebi. To je nešto što mene rukovodi da razmišljam na ovakav način.

AVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dakle, gospođo Lopičić, kada govorite o eventualnoj agresiji, mislite, dakle samo na to, da na taj način konzumiranja alkohola, time što je postao alkoholičar, on uništava sebe, i da to vidite kao akt autoagresije?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Da. Da.

AVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da, hvala na tom odgovoru. A ono što me interesuje, što ste i delimično odgovorili, u odnosu na njegovu, eventualnu agresivnost prema drugim licima, obzirom na stanje njegovog duševnog obolenja, vi ste delimično odgovorili ali ja bih vas ipak molio, mislim da je to važno da nam i to bliže objasnite.

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Pa, ja nemam podatke koji bi govorili, znači niti autoanamnestičke podatke koji govore o agresivnosti koja je uperena ka drugima. A i neki, evo vi ste rekli, neki podaci koje ste dobili od svedoka ga odslikavaju kao

ličnost koja je bila više sklona da zabavlja ljude i da na neki način pravi šale, nego da zbiva neke kavge.

AVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da. Moje pitanje je bilo: Da li je to u saglasnosti sa onim što ste našli u pogledu njegovog obolenja?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Jeste. Jeste.

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet, ona može da se oslanja na ono što joj je rekao optuženi, ako je on rekao nešto što je protivrečno onome što je on rekao ovde u sudnici, vredi pozivati se na to. Ali, ne mislim da nam pomaže da ova svedokinja iznosi mišljenje na osnovu onoga što je ona ustanovila tokom razgovora sa optuženim, ako je sve što ona ima u stvari to što je rekao optuženi. Ona to može da tumači, ali to je u stvari, samo pokušaj da se podstakne svedočenje vašeg klijenta. Da ne dođe do ponavljanja, jer ako psihijatar stalno ponavlja mi ne idemo dalje. Dakle, da li bismo mogli da pređemo na ona pitanja oko kojih nam doktorica može pomoći?

ADVOKAT DOMAZET: Da. Hvala, vaša Visosti. Ja sam upravo hteo da proverim da li je ono o čemu su svedoci govorili, što će, naravno, biti predmet ocene Suda, suprotno onome što je, na osnovu razgovora sa optuženim, doktorica Lopičić utvrdila. Ali sam sa time apsolutno završio i prelazim na, praktično, finalno pitanje u vezi njenog nalaza. A to je pitanje uračunljivosti.

AVOKAT DOMAZET – PITANJE: Iz vašeg mišljenja proizilazi da je Mitar Vasiljević, u vreme lečenja u bolnici u Užicu, po vama, bio potpuno neuračunljiv. A da je, u periodu koji ste vi naveli, vreme kojim se bavi optužnica, pa bi vas molio i da to malo objasnite, na koji ste taj period mislili, da je njegova uračunljivost bila bitno smanjena? Verovatno, ceneći pri tom, onako kako se u Jugoslaviji to klasificira. Pa bi vas molio da taj deo malo objasnite.

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Period hospitalizacije i period psihoze, koji je bio evidentan iz psihičkog nalaza koji smo videli u istorijama bolesti i iz anamnestičkih podataka koje smo i ovde dobili, je period u kome je pacijent bio neuračunljiv, zato što nije imao ni orijentaciju, znači bio je dezorijentisan, bio je, i prema okolini, bio je van realnosti, kako to mi kažemo. Kako sam to juče kazala, da je psihoza jedno stanje u kojem pacijent nema odnos sa realnošću. Ovaj period pre hospitalizacije, taj takozvani prodromalni ili uvodni period, period psihoze, to mi sada možemo dinamički da posmatramo, razmišljajući o ona tri uzročna faktora o kojima sam juče govorila i taj dinamički odnos, ta tri faktora, nikako ne možemo da zanemarimo. To je nešto što je, verovatno, imalo pre svega u sferi subjektivnog doživljaja značenje za našeg klijenta. On je pokazivao izvesne znake neobičnog ponašanja. Tako i on sam kaže, a tako sam čula i juče, da je ovde spomenuto. Međutim, i ono što mi je rekao doktor Vasiljević, da je on u tom periodu, mislim da je to bio početak juna, bio u jednom stanju u kojem, po doktoru Vasiljeviću, on kaže da

je govorio o nekim đavolima, o nekim anđelima, da je bio smešten u zatvor zato što je odbio da uradi naređenje koje je od njega tada, njegovi su pretpostavljeni tražili, a on je meni govorio, iz tog perioda, da je trpeo ogroman strah. Ako mi znamo da je strah generator psihopatologije i osnova svake psihoze, onda mi možemo da kažemo da je to bio uvod u njegovu psihozu. I u takvom stanju, mi cenimo pacijenta kao pacijenta koji je bitno smanjene uračunljivosti.

SUDIJA HANT: Mislim da ćete morati da pokušate, da doktorka bude malo preciznija. Ako se on plašio sve vreme dok je bio u blizini fronta, sama psihoza iz tog vremena, zar već u to vreme on nije imao psihozu? To je prilično važno za ovaj *Predmet*, da bismo znali kakvo je bilo stanovište, kakav je bio pogled vašeg klijenta, da bismo ga definisali u tom periodu nešto preciznije. Dakle, ako bi doktorka mogla to malo preciznije da definiše. Jednostavno reći da je strah bio nešto što je dovelo do njegove psihoze i da je to postojalo mnogo nedelja pre nego što je on došao u bolnicu, meni se ne čini da je to previše logično, možda jeste logično psihijatru, ali meni to nije sasvim jasno, pa bih vas zamolio da postignete da gospođa doktor bude malo preciznija.

AVOKAT DOMAZET – PITANJE: Izvolite, mislim razumeli ste, da ne bih ponavljao ovo što je, pa vas molim da pokušate da objasnite.

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Kada kažem da je strah generator psihopatologije, onda mislim da taj period pre dolaska u bolnicu je taj takozvani prepsihotični period, znači period u kojem je gospodin Vasiljević imao određene simptome i određenu psihopatologiju koja nije bila tako evidentna za okolinu, kao što je ona bila za njega. Konkretno, on u tom periodu navodi da je imao prisilu treptanja, ta prisila treptanja može da se razume kao jedan oblik ili kao jedan simptom rasterećenja od straha to je, prosto jedan fiziološki mehanizam, kako se čovek ne jedan fiziološki način oslobađa od straha. To je jedan potpuno nesvesni mehanizam. Ono drugo što se na tu prisilu treptanja nadovezalo, to je, znači to je jedna radnja bila, jedan automatizam, jedna radnja. Ono što se nadovezalo na tu prisilu treptanja je prisila u mišljenju, odnosno on je imao jedan poremećaj mišljenja koji mi kvalifikujemo kao kavalitativni poremećaj mišljenja, u smislu postojanja precenjenih ideja, on je tada govorio da je, ako trepne, pa bude mrak, neko će da pogine ili neko će da umre. Dakle, on je tome pridavao jedno simboličko značenje, magijsko, to je arhajski način razmišljanja. Ako je svetlo onda ima...

SUDIJA HANT: Doktorko, to ste nam sve rekli juče. Ja bi hteo, ako je moguće da to dobijemo, direktan odgovor na ono što ja vidim, kao jedan ne-psihijatar, kao vrlo jednostavno pitanje. Ako je on pre nego što je primljen u bolnicu, bio u tom prepsihotičnom periodu i patio, da li je onda on bio neuračunljiv za svoja dela, u to vreme, da se pozovem na zakonik Jugoslavije? Dakle, da li je on bio neuračunljiv pre nego što je primljen u bolnicu, to je ono o čemu mi moramo da donesemo odluku.

SVEDOK LOPIČIĆ: Ja sam to u mom nalazu vrlo jasno kazala, postoji, u našem zakonodavstvu postoji kategorija bitno smanjene uračunljivosti, a zašto mislim da je, u ovom slučaju ne možemo da izjednačavamo ovaj period pre hospitalizacije, i da bude identičan sa periodom, u periodu hospitalizacije. Zato što percepcija, znači opažanje je bilo još uvek očuvano. On je davao podatke iz tog perioda koji su relevantni, koji se slažu sa podacima koje smo dobili i ranije.

SUDIJA HANT: Doktorko, tu izjavu: "Mi ne možemo da izjednačimo sa periodom pre hospitalizacije," to bi značilo da on nije patio od smanjene uračunljivosti pre nego što je primljen u bolnicu? Ja, dakle, to pokušavam da ustanovim, da li je on patio od smanjene uračunljivosti pre nego što je primljen u bolnicu?

SVEDOK LOPIČIĆ: On je patio od smanjene uračunljivosti pre nego što je ušao u bolnicu, sasvim evidentno, ali ja ne mogu da kažem da je to ista vrsta neuračunljivosti kao kada je bio u bolnici.

SUDIJA HANT: Onda, koliko je bila smanjena njegova uračunljivost pre nego što je primljen u bolnicu?

SVEDOK LOPIČIĆ: U našem zakonodavstvu, tu postoji ova kategorija, bitno smanjena i samo smanjena. Ja ne znam da li vi očekujete da ja tu govorim o nekim procentima ili o, u kakvom smislu. Ali, kod nas je kategorizacija uračunljivosti svedena na tri forme: smanjena uračunljivost, bitno smanjena uračunljivost i neuračunljivost.

SUDIJA HANT: Onda, kada je njegova neuračunljivost postala bitno smanjena? Da li je to bilo pre nego što je primljen u bolnicu? Ja se izvinjavam što vas sada time pritiskam, ali to je pitanje koje moramo sa vama da raspravimo i pitanje o kome mi moramo da donesemo odluku. I ako mogu da kažem, nama ne pomaže ako vi stalno opisujete simptome, možete li nam reći kada je njegova uračunljivost postala bitno smanjena?

SVEDOK LOPIČIĆ: Pre nego što je otišao u zatvor. Jer taj čin odlaska u zatvor je već jedan čin u kojem je on počeo da se ponaša vrlo izmenjeno.

SUDIJA HANT: Sada smo dobili odgovor. Sada ste vi na potezu, gospodine Domazet. On nije, ako mogu tako da kažem, u celini logičan odgovor, ali na vama je sada da to dokažete.

AVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ako vas dobro razumem, doktore Lopičić, vi iz onih podataka pre lečenja, dakle pre bolnice, smatrate da je sigurno od tog trenutka,

nešto pre nego što je bio, proveo u zatvoru u Uzamnici, da je bio u takvom stanju koje vi kvalifikujete kao stanje bitno smanjene uračunljivosti? Za period pre toga vi nemate takve dokaze, ako sam dobro razumeo, i zbog toga se opredeljujete da je to ovaj period, neposredno pre nego što je odveden u zatvor?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Prem podacima koje sam ja dobila, ja sam u ovom nalazu kazala da sam, praktično, dobila podatke od marta 1992. godine. Međutim, ono što negde u tom njegovom iskazu stoji to je, da je upravo taj period, pre odlaska u zatvor, odnosno to traženje, kada se promenila linija fronta, on prolazi kroz neke teritorije koje su za njega bile, u kojima se on jako plašio, dakle neka stanja straha u koja je on upadao u tom periodu, sa svom ovom psihopatologijom, da je sada ne ponavljam, to je nešto što mene rukovodi, da se njegovo psihološko stanje tada počelo da pogoršava i da je to bio uvod u psihozu.

AVOKAT DOMAZET – PITANJE: Jedno od pitanja, njegove Visosti, sudije Hanta, je bilo u pogledu ovoga da, ako je pokazivao strah na frontu, od onoga što se radilo na frontu, koliko je samo to moglo, u slučaju da se eliminiše, da utiče dalje na razvijanje bolesti? Da li ste pri tom mislili i na ove ostale faktore, dakle i biološki i ovaj hronički alkoholizam, ili samo na stres, odnosno stres koji ste objašnjavali, čini mi se, i opštom situacijom, dakle ne samo konkretnom situacijom?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ja moram da kažem da bih, verovatno, precizna bila, da posmatrajući i tumačeći nalaze gospodina Vasiljevića, ova tri tri faktora, dinamički se prepliću tokom celog njegovog života. Nemoguće je ni u nekim periodima isključivati značenje pojedinih od tih faktora. Dakle, nasleđe, alkoholizam i stres, sve okolnosti stresa, da ne ponavljam, i življenje i sam čin i momenat pojedinih situacija u kojima se nalazio tokom tog perioda i gubitak ovoga rođaka, dakle svi ti neki, i sam prelom, sve su to stresovi i psihološki i biološki za njegov organizam. I oni sigurno da igraju određenu ulogu i da sad međuigra tih faktora je nešto što mi ne možemo precizno da određujemo, koliko čemu pripada. Ali, svakako da to doprinosi pojavi ovakve situacije i ovakve reakcije.

AVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dake, finalno, vi ostajete pri ovom mišljenju, da je u periodu pre prijema u bolnicu, jer je to za nas ovde značajan period, njegova uračunljivost, u krivično-pravnom smislu, kako se u Jugoslaviji to i danas vodi, bila bitno smanjena?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Da.

AVOKAT DOMAZET – PITANJE: Na kraju, obzirom da ste se u vašem nalazu, a pogotovu objašnjenju nalaza, ovde pred Sudom, posle davanja pismenog nalaza, pozivali na dokumentaciju koja je, koju ste pribavili neposredno pre dolaska u Hag, dakle u tom periodu posle davanja pismenog nalaza a do danas, i o kojoj ste juče govorili, rekavši da želite da je predate Sudu. Originali se nalaze kod vas, ja bih molio da to na jedan način predate Sudu, ja ću predložiti da se oni uvedu kao dokaz, imajući

u vidu da će biti veštačenje još jednog doktora, kojeg je predložilo Tužilaštvo, koji ove dokumente nije mogao da vidi, pa se nadam da će biti u mogućnosti da ih vidi i pre dolaska na Sud, obzirom da u tom delu, dakle biološkom, naslednom delu, taj veštak nije imao o ovome nikakve podatke, a vi ste imali samo jedan manji deo.

ADVOKAT DOMAZET: Ja sam, ja bih molio sudskog poslužitelja da preuzme ove primerke. Ja sam prevodiocima takođe podelio da bi mogli da, jedan po jedan, kako budemo predavali, mogu da zamolim gospođu Lopičić da prokomentariše o kom se, konkretno dokazu radi, obzirom da je njen nalaz i mišljenje prihvaćen pod brojem D43, smatram da bi bilo dobro da ovi dokazi, kao sastavni deo tog nalaza, budu D43.1, pa nadalje. Prvi od tih je rešenje opštinskog...

SUDIJA HANT: Samo trenuak, molim vas. Da li ste dobili ove primerke, gospodine Grum?

TUŽILAC GRUM: Da, tek juče, kada sam čuo o ovoj umrljici, ja sam intervenisao i dobio sam te dokumente.

SUDIJA HANT: Dakle, onda bolje zadržite svoje mišljenje o tome dok se ne upoznate sa njima?

TUŽILAC GRUM: Da, časni Sude.

SUDIJA HANT: Nastavite gospodine Domazet. Mislim da je bolje da ostavimo obeležavanje ovih dokaznih predmeta dok ne čujemo stav Tužilaštva, da li oni imaju neke primedbe. U redu?

ADVOKAT DOMAZET: Hvala.

SUDIJA HANT: No, bilo bi dobro da mi imamo primerke, da li su oni prevedeni na engleski ili su na BHS-u samo? Dajte nam kopije.

ADVOKAT DOMAZET: Na žalost, sve dokaze sam i ja video ovde, tako da su oni svi na BHS-u, ja sam zbog toga predao prevodiocima, da bi mogli da identifikujemo lakše svaki od njih. A, naravno da bi bilo dobro da budu u međuvremenu i prevedeni. Prva tri dokumenta se odnose na smrt majke Mitra Vasiljevića, jedno je rešenje suda kojima je proglašena umrlom, a ostala dva su izvod iz matične knjige umrlih i matične knjige venčanih za oca Mitra Vasiljevića, kao dokaz da se radi o njegovoj majci. A sva ostala su, u samo jednom slučaju je otpusna, sledeći dokaz, otpusna lista sa epikrizom i smrtnim ishodom...

SUDIJA HANT: Samo trenutak, gospodine Domazet. Da li se u sudskom rešenju navodi uzrok smrti? Ukoliko ne, ne vidim relevantnost ovog rešenja?

ADVOKAT DOMAZET: Da, časni Sude. U obrazloženju rešenja se navodi da je na osnovu izjava svedoka, mogu da citiram: " ...utvrđeno da je Vasiljević Vojka, 4. 7. 1963. godine otišla u nepoznatom pravcu," i oni smatraju da je ona izvršila samoubistvo. Prema njihovim izjavama, Vojka je bila umno poremećena, tako da je često puta govorila da će jedanput otići i da se o njoj neće više ništa čuti, te njen nestanak, smatraju da je ona najverovatnije skočila negde u Drinu i umrla. Ovo, to je iz obrazloženja rešenja, u kome se vidi da je doneto pet godina posle smrti, pošto je provedena ona procedura koja je po zakonu bila obavezna, čak i oglas Službenom listu Jugoslavije i zatim je sud sproveo ovaj postupak, saslušao svedoke i proglasio je umrlom. To je bilo u 1969. godini, od kad je ovo rešenje.

SUDIJA HANT: Hvala.

ADVOKAT DOMAZET: Ova dva preostala dokumenta su samo sada izvađeni dokumenti, dakle iz, po kojima se vodi da je umrla i to su ova prva tri. Četvrti se odnosi na Blagojević Stojanku, o kojoj je govorila gospođa Lopičić, to je otpusna lista bonice u Užicu iz 1984. godine. A sva ostala ova dokumenta se odnose na sestričinu Mitra Vasiljevića, ja joj ne bih ovde pominjao ime, jer mislim da bi onda morali da idemo na privatnu sednicu, ako želite, sva ostala se odnose na njeno lečenje.

SUDIJA HANT: Da li otpusna lista govori o tome da je ona popila neku vrstu otrova, jaku sirćetnu kiselinu, je li to ta otpusna lista? Treba da znamo o kojim se dokumentima radi, jer gospodin Grum nema priliku da...

ADVOKAT DOMAZET: Najbolje bi bilo da otpusnu listu pročita gospođa Lopičić, pošto se radi o latinskim nazivima i da je, praktično, prevede, dijagnozu i ovo što je napisano, to nije mnogo.

SUDIJA HANT: Da. Doktorko, molim vas, samo sporo čitajte. Hvala.

SVEDOK LOPIČIĆ: Odnosi se na, upravo na poslednju hospitalizaciju, i na neke druge, iako postoje podaci da je ona i ranije lečena, ja nisam dobila neke druge istorije, odnosno otpusne liste, osim ovu poslednju, u kojoj se vidi da je primljena 30. 9. 1984. u opštu bolnicu u Užice, na nervno odeljenje, pod dijagnozom *psychosis depressiva. Tentamen suicidium*, to znači pokušaj suicida. Intoksikacija sa ovom sirćetnom kiselinom, odnosno esencijom i kao posledica ovoga došlo je do otkazivanja bubrega. U pokušaju da uspostave rad bubrega, pošto je došlo do insuficijencije bubrega, oni su uradili laparatomiju i napravili periotenalnu dijalizu, to

je jedan pokušaj, kako se pokušava da premosti rad bubrega preko mašine. Ovo nije uspelo i pacijentkinja je egzistirala 25. 10. 1984. godine u 21 čas, na odeljenju urologije, gde su radili ovu dijalizu, bolnice u Titovom Užicu.

AVOKAT DOMAZET – PITANJE: Je li to sve, gospodo Lopičić, iz ovog?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Da li hoćete da prevedem i ovaj deo koji se odnosi na opis? Pacijent je primljen na neuropsihijatrijsko odeljenje, kao hitan slučaj, zbog intoksikacije određenom količinom sirćetne kiseline. Prebačena je na urološko odeljenje i tamo su urađene laboratorijske analize, zbog oštećenja bubrega urađena je peritonijalna analiza, ovo je bilo uspešno nekoliko dana. Izgledalo je da se njeno stanje popravlja, ali je poslednjih nekoliko dana došlo do pogoršanja. Tada je urađena ezofagoskopija sluznice... imam problem kako da prevedem ovu reč.

SUDIJA HANT: Ne morate, nemojte brinuti o tome, mi možemo ovaj original da damo da se prevede, i mogu ga prevesti i sadašnji prevodioci.

SVEDOK LOPIČIĆ: Da.

SUDIJA HANT: Mi smo samo želeli da nam latinske delove prevedete jer niko od nas ne zna latinsku terminologiju koju koriste lekari.

ADVOKAT DOMAZET: Ovo je, u stvari, jedini dokument koji se odnosi na tetku gospodina Vasiljevića, svi ovi ostali se odnose na ovu sestričinu i ukoliko bi htela doktor Lopičić da objasni o kojim se dokumentima ovde radi, ali ne vidim, u stvari vidim opasnost, ipak, identifikacije, ja bih molio, ukoliko to činimo, da učinimo na privatnoj sednici.

SUDIJA HANT: U redu. Prelazimo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

SUDIJA HANT: Ponovo smo na otvorenoj sednici.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, hteo bih da počnem pitanjem, dva pitanja o vašim nalazima u pogledu agresivnosti gospodina Vasiljevića. Prvo pitanje koje bih hteo da vam postavim je: Činjenica da drugi ljudi smatraju da neka osoba nije agresivna kada pije ili u principu da nije agresivna, to ne znači da ta osoba nije sposobna da izvrši neko agresivno delo, je li tako?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Postoji nešto što je vrlo značajno. Kada govorimo o agresivnosti, mi moramo da govorimo i o kontroli agresivnosti. Osobe

koje nose, mi svi nosimo agresivnost u sebi, ali ako kažemo da smo normalni, onda to znači da mi dobro kontroliramo svoju agresivnost, ovo je pitanje kontrole agresivnosti. Ja nemam podataka da je gospodin Vasiljević pokazivao nekontrolisano agresivno ponašanje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, moguće je da ljudi, koji su psihološki normalni i mogu kontrolisati svoju agresiju, da oni mogu, dakle, izvršiti neko nasilno delo ukoliko to hoće?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ukoliko izađu izvan kontrole, a stanja koja nekada mogu da nas rukovode da izađemo izvan kontrole mogu da budu različita, zavisi od motiva.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, počimo od najelementarnijeg slučaja, dakle neko ko nema nikakvo mentalno obolenje, čiji prijatelji i familija smatraju da oni nisu agresivni, ni trezni, ni pijani, vi ćete se složiti da je takva jedna osoba u stanju da jednog dana ubije neku osobu, vi se slažete s tim da je to moguće?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Svako od nas nosi u sebi različite mogućnosti. To je hipotetična mogućnost o kojoj mi sada razgovaramo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da. Dakle, činjenica da neko kaže za nekog drugog da ta osoba nije agresivna, nije dokaz da oni nisu sposobni da izvrše neko agresivno delo, je li to tačno?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: To ne može da bude. Mi moramo da govorimo o dokazima koji su apsolutni, o dokazima koje relativizujemo, ako ćete to da stavite u sferu relativnih dokaza, onda je to tako. A ako ćemo da verujemo onome ko kaže, onda na neki način mi, što je više podataka koji se slažu u opisu neke ličnosti, to je relevantniji nalaz da je to tačno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hvala. Sada bih hteo još nešto da vas pitam. Vi ste ovde izvršili neka istraživanja, da biste potvrdili neke stvari za koje je to zatraženo od vas, međutim, potvrdićete da ste vi dobili informacije od drugih ljudi, da ste vi to primili kao tačno i da ste onda svoj sud o tome doneli na osnovu tih informacija, je li to tačno?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ja sam se pre svega oslanjala na svoj sopstveni nalaz, u ovom slučaju, ja sam se oslanjala na nalaz koji sam ja napravila u toku intervjuja koji sam imala sa gospodinom Vasiljevićem u zatvorskoj jedinici, 23. i 24. novembra, jer ja njega, pre toga, nisam poznavala i nisam imala nikakve informacije o njemu, osim, pre nego što sam došla, medicinske dokumentacije koja mi je tada data. Informacije koje sam dobila od drugih, ako mislite na doktora Vasiljevića i na doktora Simića, to su jedine dve osobe, od strane lekara, koje sam ja imala prilike da sretnem i konsultovala, to su podaci kojima sam ja samo proveravala neke

pretpostavke koje sam, i neke detalje, koje sam dobila iz razgovora koje sam ja vodila sa gospodinom Vasiljevićem.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pođimo od primera gospodina Vasiljevića, da li je tačno da ste vi koristili informacije doktora Vasiljevića da biste došli do jednog značajnog zaključka o stanju gospodina Vasiljevića, ovde u Sudu. Dakle, to nije bilo samo da biste proverili to, već ste vi došli do vrlo značajnih zaključaka na osnovu onoga što vam je doktor Vasiljević rekao, je li to tačno?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Moj zaključak, odnosno moja pretpostavka, zaključak se daje tek kad se obrade sve informacije, kad se dobiju, ali moja pretpostavka je i tada bila, da pošto sam već imala evidentne podatke o njegovoj psihozi, svaki kliničar, ko se bavi kliničkom praksom i ko prati pacijente, mora da pretpostavi da postoji jedan period kada pacijent ima subjektivne smetnje koje objektivno može da vidi ili samo psihijatar, ako je on tada podvrgnut psihijatrijskom pregledu ili nalazu, ili neko ko je veoma stručan. Ono što sam ja dobila od doktora Vasiljevića je samo potvrdilo moju pretpostavku koju sam ja već dobila u anamnestičkim podacima, da je on imao određene smetnje u tom periodu. Dakle, ono što mi je doktor Vasiljević rekao, ja hoću da naglasim, nije presudno uticalo na moj stav da se radi o prepsihotičnom periodu i u to doba, samo je potvrdilo moje razmišljanje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: No, u odgovoru na pitanje koje je postavio sudija, čini mi se, u pogledu kada je, po vama, došlo do tih psiholoških poremećaja, vi ste, kao dokaz, o tome kada je to počelo, ta epizoda, upotrebili vaš razgovor, naveli ste vaš razgovor sa doktorom Vasiljevićem i da je na osnovu tog razgovora sa doktorom Vasiljevićem, vi ste to naveli kao dokaz kada se pogoršalo njegovo mentalno stanje, u toku juna 1992. godine.

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: To je samo, ja vam ponavljam, to je samo potvrdilo moju pretpostavku koju sam ja već dobila u nalazu i evo, ja ću da navedem...

SUDIJA HANT: Doktorko, vi ste već ranije citirali. Gospodine Grum (Dermot Groom), mislim da treba da prihvatite da se ona zaista poziva na to kao na dokaz. Možda to nije primarni dokaz, ali je dokaz. Prema tome nastavite u tom smislu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktorko, da li imate ikakvih dokaza, osim onog što vam je rekao doktor Vasiljević, kojim ste se vi rukovodili da biste fiksirali datum za koji smatrate da je počela njegova smanjena uračunljivost?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: To je taj period pre nego što je uhapšen, odnosno sam razlog hapšenja, za mene kao nekoga ko posmatra pacijenta u takvom jednom periodu i u tom stanju, je već bio dokaz da nešto sa njim nije bilo u redu, ne samo zbog straha koji je on govorio da je trpeo, nego i zbog jedne vrlo realne

činjenice, da kad neko u ratnim uslovima odbije da izvrši naređenje, on je pod rizikom da odgovara, verovatno pod nekim okolnostima koje već samo vojno zakonodavstvo naređuje. Znači, on je bio nekritičan prema, prema riziku u kojem se nalazio. On je odbio da izvrši naređenje. To može samo čovek koji nema uvid u posledice takvoga jednoga čina.

SUDIJA HANT: Gospodine Grum, samo trenutak. Možda je ovo pogrešno otkucano ovde, vaše pitanje, da li je ona fiksirala datum kada je uračunljivost gospodina Vasiljevića bila izuzetno umanjena. Da li ste vi upotrebili taj izraz "izuzetno umanjena"? Ona je koristila izraz "značajno", koliko sam ja razumeo, što nije isto što i "izuzetno".

TUŽILAC GRUM: Izvinjavam se. Mislim da sam se pogrešno izrazio, časni Sude.

SUDIJA HANT: Terminologija zakonika na koji se doktor poziva koristi termin "znatno".

TUŽILAC GRUM: "Znatno", da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, ja bih hteo da vam postavim jedno hipotetičko pitanje. Kada bih ja došao kod vas kao pacijent i izrazio neku zabrinutost za svoje stanje i rekao vam da sam se jako dobro osećao, da mislim da mi ništa nije falilo mentalno, do pre šest meseci, kada mi je majka tragično poginula, a da od tada, i onda vam navedem niz simptoma koji, po mom mišljenju, čine osnovicu mojih psiholoških problema, da li biste vi tu informaciju, koju sam vam ja rekao, upotrebili da biste došli do zaključka da je trenutak smrti moje majke, tragične smrti moje majke, taj momenat koji je zapravo uveo tu krizu?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ukoliko želite, možemo diskutovati hipotetički, ali prvo želim da vas pitam... Izvinjavam se. Ako bismo tako hipotetički razgovarali, onda bi ja prvo pitanje pitala, razlog zašto se dođe. Neko mora da se obrati psihijatru za pomoć i da ima određeni razlog. Sam čin dolaska i traženja pomoći od psihijatra je već nešto što ima određeno značenje. Ako u anamnestičkim podacima dobijemo ovakve podatke, o kojima sada razgovaramo, mi moramo da ih uzmemo u obzir, mi moramo da razmišljamo o njima. Mi nikako te podatke ne možemo da zanemarimo i da kažemo, neko je sada dobro, a nekome se tamo desilo nešto u detinjstvu ili izgubio je roditelja. Ja juče nisam govorila o samom činu gubitka, ja sam govorila o činu gubitka bebe od dva meseca, koja je ostala bez majke, ali i gospodin Vasiljević je imao...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, ono što ja želim da saznam i želim da vidim da li se vi slažete sa mnom, moje shvatanje razloga mojih teškoća bi bilo važno za vas, je li tako?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I ako bih vam ja rekao, da pre smrti moje majke nisam imao nikakvih psiholoških problema i da nema nikakvih dokaza koji bi sugerisali nešto drugo, da li bi onda doktor, da li biste onda vi, pretpostavili da je ta osoba bila dobrog psihičkog stanja, dobrog psihičkog zdravlja pre smrti majke?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Uvek ćemo to da pratimo. Uvek to moramo da uzmemo u obzir. Jer to je jedan rizični faktor. To ne mora da znači, tog momenta da bude provokativni faktor, koji moramo da imamo uvek na umu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospođo, vi ste razgovarali sa gospodinom Vasiljevićem o dva različita zločina za koje se tereti. Da li ste tokom razgovora pitali gospodina Vasiljevića: "Gospodine Vasiljeviću, šta mislite, kakvo je bilo vaše psihičko stanje kada su ti ljudi ubijeni kod reke?" Da li ste mu postavili to pitanje?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ja mu nisam postavila to pitanje kada smo razmatrali taj događaj. Ja sam to pitanje postavila još mnogo ranije, kada je u pitanju alkoholizam. Ono što je evidentno, to je da gospodin Vasiljević nije imao uvid u svoj alkoholizam, niti u svoje mentalne smetnje. Ja sam pitala da li se, krajem maja, odnosno početkom juna, kada su se pojavili simptomi treptanja i kada su se pojavile misli, da li je on tada mislio da se nešto sa njim događa. On je samo govorio da je to bio strah i da on o tome nije smeo ni sa kim da govori i da misli i da on nije znao da li je to mentalna bolest ili ne. Ili je to nešto od boga. On nije imao uvid u svoje stanje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospođo, pre godinu dana, obavljen je razgovor sa gospodinom Vasiljevićem, tokom dva dana, prilično detaljno, o događajima o kojima ste i vi s njim razgovarali i postavljena su mu konkretna pitanja o tome kako je on shvatao svoje vlastito psihičko stanje. Ja ću vam pročitati njegove odgovore i pitaću vas da li to menja vaše mišljenje u vezi sa tim, kakva je bila njegova mentalna uračunljivost, to jest da li je bila bitno smanjena uračunljivost. Postavljeno mu je sledeće pitanje: "U redu, ono što mene sada interesuje, u vreme događaja kod reke," a tu je reč o ubistvu pet ljudi kod reke "da li je, kakvo je bilo vaše psihičko stanje? Da li ste imali bilo kakvih psihičkih problema ili psihijatrijskih problema u to vreme?" A odgovor gospodina Vasiljevića je bio: "Ne. Imao sam problema posle tog događaja, posebno zbog toga što je moj kolega tamo ubijen, loše sam se osećao. Bilo mi je žao zbog toga što se desilo i u glavi su počeli da mi se razvijaju problemi." To je bio njegov odgovor, to je bila njegova vlastita procena njegovog psihičkog stanja u to vreme, kada su ubijena ta petorica ljudi. Kada to sada saznate, da li to na bilo koji način menja vaše mišljenje u vezi sa tim da je njegova uračunljivost bila bitno smanjena?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ne menja, zato što ja moram da kažem da ja govorim o onome što sam ja dobila i podacima koji su autentični i koje sam ja dobila u razgovoru sa gospodinom Vasiljevićem. Ali ja mogu da imam jedno malo

objašnjenje, možda, za ovo. Naši, moje iskustvo kliničko kaže da ne dobijamo sve podatke od naših pacijenata u isto vreme. Događa se da mi vidamo naše pacijente, čak i u nekim redovnim praćenjima, nekom redovnom praćenju i da onda oni nama naknadno počnu da govore o nekim svojim psihopatološkim sadržajima koji su bili pre pet godina ili pre tri godine ili u neko vreme. Ono što je, da kažem, veliko pitanje za mene, kao stručnjaka je kako i šta se dogodilo da je gospodin Vasiljević meni dao sve ove podatke, koji se odnose na hereditet, odnosno taj hereditet majke. Zbog čega, da li je to bio jedan momenat kada je on negde, kako mi to psihijatri kažemo, bio u stanju regresije, dublje, i da je negde imao potrebu da to, eto, tako u ovom momentu kaže, ja to ne znam da vam kažem, ja samo znam da sam ja to dobila kao podatak.

SUDIJA HANT: Gospođo, od vas je traženo da sada, u ovom trenutku, razmotrite te dokaze. To je ono što je on rekao, možda on to nije rekao vama, ali od vas se traži da sada uzmete u obzir tu informaciju. Da li to menja vaše gledište, koje ste vi već izrazili?

SVEDOK LOPIČIĆ: Ne.

SUDIJA HANT: U redu.

SVEDOK LOPIČIĆ: Ne menja.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U istoriji bolesti optuženog, koju ste vi pregledali u pripremi svog izveštaja, doktor u bolnici je rekao sledeće: "Pacijent pokazuje znake pre-delirijuma." Možete li nam reći, šta je doktor mislio pod tim, kada je rekao da on pokazuje znake pre-delirijuma, pre-deliričnog stanja?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ja, prvo moram da kažem da taj podatak, koji postoji u istoriji bolesti, je podatak koji je napisao kolega, ja ne znam da li je on ortoped ili je lekar opšte medicine koji je radio na odeljenju ortopedije, dakle, to je podatak koji nije napisao psihijatar. Ono što mislim da je važno, to je da, mi ne možemo da negiramo alkoholizam i alkohol kao uzročni faktor u razvijanju njegove psihoze i da li je to bio pre-delirijum...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospođo, možete li nam samo reći, koji su simptomi pre-delirijuma? Koji su uočljivi simptomi?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Jedan od uočljivih simptoma pre-delirijuma je psihomotorna uznemirenost, nesаницe, profuzno znojenje, obilje somatskih simptoma i, eventualno, pojava perceptivnih obmana, dakle, halucinacija ili iluzija, najčešće, kada se o delirijumu radi, to su optičkog tipa, znači, da li je on pokazivao te simptome, ja ne znam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A vaše profesionalno mišljenje, koliko brzo, nakon što alkoholičar prestane da pije se vide simptomi pre-delirijuma?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Prestanak pijenja može da izazove dve vrste reakcije. Jedna reakcija je apstinencijalni sindrom, a druga reakcija može da bude delirijum. Šta će se od toga razviti, mi ne znamo. U ovom slučaju, gospodin Vasiljević je imao povredu i o tome ne treba nikako zaboraviti, ni to ispuštati iz vida, zato što su to bili veliki bolovi koje je on trpeo i moguće je da delirijum bude i samo od ove povrede. Moguće je da i ona doprinosi, dakle, i to je moguće da se razvije 24 sata, 48 sati nakon prestanka pijenja.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koliko vremena, na osnovu vašeg iskustva, bi prošlo od prvobitnog uočavanja tog pre-delirijuma i stvarnog početka delirijum tremensa?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: To može da se razvije u roku od nekoliko sati, to može da se razvije u roku od 24 sata. Ono što je ovde značajno, a mislim da je značajno zato što sam ja dobila taj podatak od gospodina Vasiljevića, u toku razgovora u zatvorskoj jedinici, to je, da je on počeo da oseća, to je jako važno, kod toksikomanske faze pijenja, on ima jednu zavisnost od alkohola. To ne moraju da budu simptomi pre-delirijuma, niti simptomi apstinencije, on ima jednu zavisnost od alkohola i on mora da ima alkohol da uzima. On mi je dao podatak da je uspevao, u toku nekoliko dana posle prijema, da obezbedi da mu neko na odeljenju doturi neke količine alkohola, a to su bile, naravno, male količina alkohola, ali je on uspevao da dobije. Znači on je još uvek, i na odeljenju, imao mogućnosti da uzima alkohol.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pre nego što završimo sa istorijom bolesti, rekli ste, tokom vašeg svedočenja, u odgovoru na pitanje gospodina Domazeta, da niste imali nikakve informacije o tome da je gospodin Vasiljević ikada bio agresivan. Zar nije tačno, da u istoriji bolesti se, barem jednom ako ne i više puta, pominje, da medicinsko osoblje pominje, da se gospodin Vasiljević agresivno ponašao?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: To stoji u ovoj istoriji koja je data 1992. godine, poslednja, treća istorija, ali u kojoj on pokazuje jednu psihomotornu uznemirenost, u kojoj pokazuje i elemente agresivnog ponašanja. Ali, on tada nije imao svest o tome, to nije bilo pod kontrolom njegove svesti.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada želim da se bavimo jednom drugom temom. Juče, kada ste opisivali neke od metoda koje ste primenili da biste došli do svojih zaključaka, govorili ste da ste pokušali da dođete do dokumentacije. Kada je reč o uverenju o smrti majke gospodina Vasiljevića vi ste rekli: "Ja sam tražila od advokata u Višegradu da mi obezbedi to uverenje." Ko je taj advokat od kojeg ste tražili to uverenje o smrti?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Gospodin Rade Tanasković. On je pribavio ovaj dokument.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možda vi niste prava osoba koja bi mogla dati odgovor na ovo pitanje, ali vi ste imali taj dokument pred sobom duže nego bilo kod od nas, pa bih hteo da vam postavim nekoliko pitanja u vezi s tim dokumentom. Po vašem mišljenju, kada neko jednostavno nestane i ne postoji nikakav izveštaj o bilo kakvom lečenju bilo kakvog mentalnog oboljenja, da li bi onda uverenje o smrti bilo dovoljno da se dođe do zaključka da je ta osoba izvršila samoubistvo i da je bila psihički bolesna? Nema, dakle, nikakvih dokaza o lečenju mentalnog oboljenja. Da li bi, po vašem iskustvu, to uverenje bilo dovoljno da se dođe do takvog zaključka?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ovakva uverenja o smrti moraju da se daju na osnovu dokaza i na osnovu nalaza svedoka. Ovo nije moglo da se da tako što je neko došao u sud i rekao: "Evo, toga nema već pet godina, proglasite ga da se ubio ili da je uradio nešto." Moraju da postoje svedoci koji će da daju izjavu, na osnovu čega će se klasifikovati nestanak. Klasifikacija ovoga nestanka kao samoubistvo je došlo posle dokaza koji su dati, da je ona već pokušavala suicid i mi to imamo kao anamnestički podatak, ja sam to dobila i u razgovoru od gospodina Vasiljevića, kad mi je rekao da je njegov deda njemu, i verovatno članovi porodice znaju taj podatak, da je on već jedanputa majku vadio iz Drine. Ono što je isto tako tipično i ne treba izgubiti iz vida, to je da se samoubistva vrše pred zorom. I ovde postoji podatak da je majka...

SUDIJA HANT: Doktore, molim vas, vi ne dajete odgovor na pitanje. Pitanje nije tražilo od vas da se stavite u ulogu ljudi na sudu i razmatrate taj problem. Pitanje je bilo da li biste očekivali, u normalnom uverenju o smrti, procenu da je do smrti došlo samoubistvom, na osnovu svog iskustva?

SVEDOK LOPIČIĆ: Imamo takve informacije, mi dobijamo takve podatke, mi možemo da dobijemo takav podatak, da se notira da je izvršeno samoubistvo. Ali, ako postoji podatak koji će svedoci da potvrde.

SUDIJA HANT: Doktore, molim vas nemojte pokušavati da nam nametnete svoj odgovor. Pitanje je da li je ta informacija nešto što biste normalno našli u uverenju o smrti?

SVEDOK LOPIČIĆ: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, ovaj dokument koji ste doneli ovde u sud, da li je to javni dokument ili ste vi morali da dobijete neku vrstu sudskog naloga da biste skinuli pečat privatnosti sa ovog dokumenta?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam da vam kažem, taj dokument je pribavio advokat, ali sam ja tražila da dobijem takav dokument, jer ja znam da se takvi dokumenti izdaju, a koja je procedura oko dobijanja ovog dokumenta, gospodin Tanasković će da vam kaže.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, ponovo kada je reč o ovom uverenju o smrti. Čini se da je gospođa Vasiljević, Vojka Vasiljević, jednostavno otišla 4. jula 1963. godine i nikada od tada nije viđena. A ovde piše da se kao dan njene smrti uzima 16. juli 1963. godine. Da li vi imate ikakvo objašnjenje, zašto se uzima kao datum njene smrti, kada ona nije nikad više viđena od 4. jula?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ne bih to znala da vam kažem.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U Jugoslaviji, ako sam ja oženjen nekim i želim sada da se oženim nekim drugim, da li bih morao da dokažem da sam se, ili zakonski razveo od svoje žene, ili da je moja žena umrla, da li bi morao to da dokažem pre nego što se zakonski oženim po drug put?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Zakonski da, ako se radi, ja sad ne znam proceduru crkvenog braka, ali ovoga građanskog braka, da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U poslednjem pasusu vašeg izveštaja piše sledeće, i ja ću vas zamoliti da objasnite šta ste pod tim mislili. Vi kažete: "Permanentno trajanje patopsihologije na prvom mestu, navika pijenja od 1973. godine, dovelo je do reaktivnog poremećaja i imalo je trajne posledice u poremećenoj ličnosti." Možete li nam ukratko objasniti, šta ste tačno misli u tom paragrafu?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ja se izvinjavam ali ja imam sad srpski nalaz, samo da pogledam. To je engleska verzija, koja strana?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pretpostavljam da je engleski samo prevod vašeg zvaničnog izveštaja na B/H/S-u, molim vas pogledajte poslednji pasus vašeg, originalnog izveštaja.

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Šta sam mislila pod ovim. Mislila sam da alkoholizam od 1973. godine ne može da bude, i ova psihoza koja je bila, ne može da bude samo jedna tranzitorna situacija, dakle jedna tranzitorna psihoza koja nije ostavila oštećenja na ličnost i ono što negde ja mislim to je, da je ne samo psihoza, nego i alkoholizam kao takav, pijenje od 1973. godine, napravilo organske promene, o kojima sam ja juče govorila, a koje preciznije mogu da budu dijagnostikovane...

SUDIJA HANT: Ne dobijamo prevod na engleski. Od reči "tranzitorna psihoza koja nije ostavila..." od tog momenta nemamo prevod

prevodioc: Da li sad čujete englesku kabinu?

SUDIJA HANT: Sada dobijamo, da, da, poslednje reči smo dobili. Da li su prevodioci u stanju da ponove prevod ili je potrebno da svedok ponovi?

prevodioc: Da li svedok može da ponovi, molim?

SUDIJA HANT: Gospodo, izvinjavam se, možete li ponoviti svoj odgovor?

SVEDOK LOPIČIĆ: Ne samo psihoza, nego i pijenje od 1973. godine su doveli do određenih organskih promena, znači to nije reaktivnog tipa, to ne može da se gleda samo u jednom vremenskom periodu, kada je trajala psihoza, nego su doveli do određenih promena, koje su sigurno evidentne i sada kod gospodina Vasiljevića u njegovoj ličnosti, dakle strukturi ličnosti, a to je ono što smo juče govorili, može da se bolje i preciznije dijagnostikuje psihološkim testovima, koji bi bili sprovedeni i CT snimanjem.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Čak i ako bismo primenili takve testove, i ustanovili da je došlo do poremećaja, ne bi postojao način da se ustanovi kada se prvi put pokazala ta fizička promena, kada je prvi put došlo do tog poremećaja?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Da, ali postoji jedan, za nas bi bilo značajno kada bismo mi mogli da govorimo sigurno o premorbidnoj strukturi, psihološki nalaz bi nam kazao profil ličnosti, neke mehanizme koje ličnost koristi, i ako bismo onda dobili ove specifične testove koji govore na oštećenje za organizitet, mi bi onda tu mogli da pravimo neke diferencijacije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Juče ste rekli, i hteo bih da objasnite šta ste mislili time. Ja sada citiram iz zapisnika: "Ako je on psihotičan," u zapisniku kaže "on se ne može ničega setiti, a ako nije psihotičan onda se može setiti." Da li sam ja dobro shvatio, da ono što vi kažete, da količina sećanja koju on ima i sposobnosti da govori o tome i seti se određenih događaja, je vama znak, odnosno omogućava vam kao indikacija da procenite, da li je ili nije patio od psihoze?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Nije samo sećanje jedan indikator za psihotičnost...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ne, ne kažem da je jedini, ali da li je jedan indikator?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Jedan od, jedan od.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada, moje sledeće pitanje...

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ali, postoje i drugi indikatori, da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Moje sledeće pitanje za vas je: Da li ovo sećanje kao indikator, predstavlja sve ili ništa, ili osoba koja je bila bliže psihotičnom stanju bi se, razlikovala bi se količina sećanja? Drugim rečima, da li govorimo o tome da nema sećanja ili postoji celo sećanje ili je reč o količini sećanja kojom se određuje mentalno stanje i zdravlje?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: I najpsihotičniji pacijent može nečega da se seća. Znači, ne možemo da govorimo u tim kategorijama ili/ili. Možemo samo da govorimo u kategorijama da za određene sfere ili određene periode, to je sada u vremenu i prema, može da postoji jasno sećanje ili da postoje rupe u sećanju, odnosno nesećanje, ili da postoje neki tragovi sećanja, ali ili/ili, ne možemo da govorimo.

TUŽILAC GRUM: Hvala, doktore.

SUDIJA HANT: Napravićemo pauzu do 11.30. Ali, gospodine Grum, možda bi bilo bolje, ako mogu da vam sugerišem, da postavite pitanje da li to utiče na bitno smanjenje uračunljivosti. Umesto da kažete da li utiče na procenu stanja psihotičnosti. Možda nije sasvim isto, ali se gospođa doktor različito izrazila u različitim trenucima. Za nas je bitna samo njegova uračunljivost.

TUŽILAC GRUM: Da, časni Sude.

SUDIJA HANT: U redu. 11.30.

(pauza)

SUDIJA HANT: Gospodine Grum.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hvala, časni Sude. Doktore, pre pauze razgovarali smo o vašim zaključcima koje ste doneli na osnovu kvaliteta sećanja optuženog o događajima iz ovog vremena. Sada želim da vam postavim ovo pitanje: Na osnovu njegovog sećanja o tim događajima, da li ste vi formirali neko mišljenje o tome da li je njegova uračunljivost bila znatno smanjena kada je počeo da govori o događajima 14. juna?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Njegova uračunljivost je bila smanjena, ali ne zato što se, ne na osnovu poremećenog sećanja. Njegova uračunljivost je bila bitno smanjena na osnovu nekih drugih stanja, psiholoških, u kojima se on tada nalazio. Ja ne mogu da kažem da su njegova sećanja bila poremećena u tom periodu. On pokazuje mnogo ozbiljnije poremećaje sećanja u periodu kada je bio pod akutnom psihozom, odnosno u periodu kada je bio u bolnici. Sećanja od 14. juna su takva da ja imam doživljaj da on daje autentične podatke o tome kako se odvijao neki tok događaja, ako je potrebno da ja to priča, što sam dobila.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, kada ste govorili o standardima u Jugoslaviji, rekli ste da postoje tri stepena uračunljivosti. Ja bih hteo da govorimo o

dva od njih, da li možete da nam kažete razliku između smanjene uračunljivosti i znatno smanjene uračunljivosti?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Kada govorimo o uračunljivosti mi tada, u tom momentu, pre svega govorimo o stanjima, intenzitetu straha koji trpi osoba. To je jedan od kriterijuma koji utiče na uračunljivost. Drugi kriterijum, koji utiče na uračunljivost, su stanja, znači, afekat, strah kao jedan od psiholoških fenomena, drugi je volja, neko ko je smanjene volje, sugestibilan, takođe može da bude u kategoriji, ako je poremećena volja i volja utiče na uračunljivost.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore...

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Naravno da i stanje svesti utiče na uračunljivost, ali u ovom slučaju se to ne meri, zato što se neuračunljivost, računa kod stanja svesti.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, na osnovu čega ste vi odredili da gospodin Vasiljević nije bio samo smanjene uračunljivosti, već znatno smanjene uračunljivosti? Koji su bili kriterijumi koji su vas naveli na takav zaključak i koji su bili simptomi koje ste uočili?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Dakle, ono o čemu sam kazala, to je afekat, stanja straha, jedan intenzivan strah koji je on trpeo u ovom periodu je bitno uticao...

SUDIJA HANT: Doktore, izvinite što vas prekidam u vašim odgovorima. Ali nisam siguran da li slušate pitanja. Pitanje je bilo sledeće: Koji su kriterijumi za pravljenje razlike između smanjene uračunljivosti i znatno smanjene uračunljivosti? To se pitanje ne odnosi nužno samo na optuženog, o kome sada govorimo, već je pitanje kako vi sami dolazite do zaključka, da li je neka osoba smanjene uračunljivosti ili znatno smanjene uračunljivosti? Kakva je razlika između to dvoje?

SVEDOK LOPIČIĆ: Na osnovu, znači, onoga što mi kažemo da pripada poremećajima afekta i poremećajima volje, to su dve psihičke funkcije na osnovu koje mi cenimo, a merljivost toga je u intenzitetu i u kvalitetu simptoma.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, doktore, ako vas dobro razumem, i smanjena i znatno smanjena uračunljivost, obe kategorije dakle, vi smatrate da te osobe imaju problema sa strahom i voljom...

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Sa afektom, sa afektom. Ali u ovoj situaciji to je strah.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sa afektom koji se odnosi na strah...

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: ... i volju.

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pođimo najpre od straha. Da li možete da mi kažete razliku između osobe koja ima problem sa afektom i strahom, recimo koja je samo smanjene računljivosti i one koja ima ista ta dva problema sa znatno smanjenom računljivošću?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Intenzitet straha. Gospodin Vasiljević je govorio da je on bio stalno u stanju straha. Znači, on je trpeo strah u toku celoga, nekog perioda o kojem on govori. Kod smanjene, ovo je kod bitno smanjene, znači intenzitet straha. Kada govorimo o smanjenoj, strah se povremeno pojavljuje. Strah može da se pojavi u velikom intenzitetu, ali ne pojavljuje se u kontinuitetu, ovde se strah pojavljivao svakodnevno i naročito noću.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da sad nešto kažemo o razlikama između afekta i volje. Kako biste napravili razliku između ovih dveju kategorija, smanjene i znatno smanjene računljivosti?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Kod volje je pacijent, odnosno klijent, sugestibilan. Znači, on je, na neki način povodljiv. Nije u stanju da zauzme kritični sud prema realnom događaju i ne može uvek da se odupre situaciji u kojoj može da se nađe. Ako su to stanja u kojima on trpi strah, on onda ne može da upravlja sobom potpuno i na neki način može da dođe u situaciju da mora da se brani od tog subjektivnog doživljaja straha. U ovoj situaciji u kojoj se našao gospodin Vasiljević, on je odbio da izvrši zaduženje i dozvolio sebi da ode u zatvor, a mogao je da bude i streljan, na neki način, po nekom vojnom sudu, on bi i to verovatno, je moglo da mu se desi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li nam dati jedan primer osobe koja spada u kategoriju smanjene računljivosti, u ovom pogledu?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Da nije došao u situaciju da bude zatvoren, on bi verovatno, mogao da bude i u kategoriji smanjene računljivosti.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Vi, dakle, kažete da nije bilo te činjenice zatvaranja, on bi spadao u prvu kategoriju, po kriterijumu afekta i volje, samo smanjene računljivosti?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Može se tako reći.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I vaš je utisak je da je njegov zatvor mogao dovesti i do vojnog suda ili čak i streljanja, je li to tačno?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam kakvi su zakoni, ali ako se pogledaju, ja pretpostavljam da možete da vidite kakvo je naše zakonodavstvo, ako se u ratnim uslovima ne ispuni naredba, onda vi podležete nekim zakonima u kojima se

to rešava na jedan određen način sa većim sankcionisanjem. I mnogo se strožije kažnjava.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, osim ova dva kriterijuma, afekta u odnosu na strah i afekta u odnosu na volju, ima li bilo kakvih drugih indikatora koje vi ocenjujete da biste odredili da li je neka osoba smanjene ili znatno smanjene uračunljivosti?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Pa to je kategorija jednog kritičnog odnosa prema realnosti. Znači, u situacijama u kojima mi funkcionišemo u okviru realnosti, mi moramo da uvek znamo šta je to što nam predstoji, što možemo da očekujemo ili što bi, eventualno, mogla da bude neka, neki zahtev. Međutim u ovoj situaciji, mi vidimo da je taj kritički odnos prema realnosti bio promenjen. On kao da nije percipirao tu realnost. On se ponašao, njega je strah rukovodio da se ponaša, a nije ga vodila, da kažem, svest i svesnost njegovih postupaka.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, vi se vraćate stalno na strah i čini se da je to vrlo važan kriterijum. Vaše verovanje, vi verujete da je on u ovom periodu patio od stalnog osećanja straha, da li je to tačno?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Sada, u ovom periodu? Sada ne mislim, onda da, ali sada u ovom periodu, ne mislim.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: 1992. godine...

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Mogu li da objasnim zašto ne mislim da je tako sada?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Samo da vas pitam nešto, 1992. godine, nas ne interesuje današnje stanje toliko, interesuje nas 1992. godina. Ja ću vam sada reći jednu činjenicu, koje vi očigledno niste svesni, pa ću vas pitati da li je on bio u stalnom stanju straha tada. U periodu o kome sada razgovaramo, gospodin Vasiljević je dao svoje oružje njegovom starešini i rekao da mu više nije potrebno oružje. Da li to menja vaše mišljenje, da je gospodin Vasiljević bio u stalnom stanju straha u periodu o kome govorimo, tada?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ja nisam razumela, kada ste kazali da je dao svome komandantu, zbog čega? Da li je bilo objašnjenja, zbog čega je dao svoje oružje?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Objašnjenje koje je gospodin Vasiljević dao je da je on rekao svom starešini da mu oružje nije potrebno: "Šta će mi oružje, ja sam u gradu Višegradu." Da li to menja vaše mišljenje?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ne menja. On, to može samo da bude da je on, da potvrđuje ovu nekritičnost odnosa prema realnosti, ili da postoji strah koji na neki

način, to je onaj subjektivni deo koji je u tom periodu možda postojao, a on nije bio objektivna za okolinu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, govorili ste o značaju uticaja herediteta na mentalna oboljenja i čuli smo i svedočenje da je sestričina gospodina Vasiljevića imala shizofrenični poremećaj i mislim da ste rekli da ima i afektivni poremećaj, mislim da ste vi to tako opisali. Moje pitanje vama je: Ukoliko u jednoj porodici postoji predispozicija za shizofreniju, da li to znači i da su naklonjeni afektivnim premećajima?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ono što mi, što smo učeni i što učimo naše studente, to je da je veći procenat nasleđa kada su u pitanju afektivne bolesti, nego kada je u pitanju shizofrenija. A, da li će se u jednoj porodici, kod kojih postoje i afektivne bolesti, razviti kod nekih pobočnih naslednika i shizofrena bolest, to mi ne možemo uvek da, mi možemo da pretpostavimo da to ima neke veze, ali ne možemo uvek da tvrdimo. Mnogo je dominantnije nasleđe kada su afektivne bolesti u pitanju. Mi ne znamo kakva je druga linija devojke, ako sad smem da kažem, zašto ona ima šizofreniju, mi ne znamo da li ona ima šizofreniju samo zato što po babinoj liniji, po majčinoj strani ima hereditet ili možda postoji nešto i po očevoj strani gde je isto tako, mi to ne možemo da sada utvrdimo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, da li postoji neka studija, neki rad naučni, o kome vi znate, koji bi potvrđivao činjenicu da to što je ona shizofrenična, da je samim tim i optuženi sklon afektivnim poremećajima?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ja ne mogu da dovedem u direktnu vezu samu relaciju sestričine i stanja, mentalnog zdravlja gospodina Vasiljevića. Moje tvrđenje ovde je vezano, da direktna veza ide preko majke. Dakle, ako uopšte možemo da govorimo, možemo da govorimo o majci gospodina Vasiljevića, koja je baba dotične devojke. I njeno nasleđe ide odatle, a to je, da kažem, direkt, to je put nasleđivanja.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da vas upitam nešto o majci gospodina Vasiljevića. Juče ste rekli da je njegova majka patila od afektivne psihoze. Moje pitanje je: Na osnovu vrlo ograničenog broja informacija koje imamo o majci gospodina Vasiljevića, na koji način ste došli do tako sigurnog zaključka da se radi o ovoj vrsti poremećaja?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ja sam došla do pretpostavke i do zaključka zato što sam dobila podatke kako je ona završila, znači o samoubistvu. Dobila sam podatak o pokušaju samoubistva, koji se dogodio godinu i po dana pre nego što je ona nestala, pre nego što je izvršeno samoubistvo. Tip samoubistva je nešto što govori za takvu moguću bolest. Drugo, podatak da je ona pokazivala promene raspoloženja, dakle spominje se afekat kao jedan dominantan simptom, je nešto što mene opredeljuje da razmišljam o afektivnoj psihozi. A da se radi o psihozi, ja moram još jedanput da naglasim, to je momenat kada je ona nestala je momenat posle, dva

meseca posle porođaja i to se, najverovatnije, može staviti u kategoriju, kako mi to kažemo, puerperalnih psihoza, ali puerperalne psihoze, znači psihoze posle porođaja, mi ih samo lociramo u vremenu, ali ne i u onom nekom sadržajnom, genetičkom delu. One su svakako endogene psihoze.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, da li biste se saglasili sa mnom, da vi u određenoj meri, zapravo nagađate ili pretpostavljate o tome od čega je болоvala gospođa Vasiljević, da li je to tačno?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ne mogu da kažem da nagađam ako imam jedno kliničko iskustvo od 28 godina, u kojem sam imala prilike da čujem ovakve istorije bolesti i da pročitam u našim udžbenicima, ovo je jedan dosta tipičan primer depresije i načina kako se dijagnostikuje puerperalna psihoza i samoubistvo u tom periodu, to je nešto što mi učimo naše studente i ja sam tako učena.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, na osnovu istorije, porodične istorije gospodina Vasiljevića, sve vrste mentalnih oboljenja, osim gospodina Vasiljevića, bile su zapravo u ženskoj liniji, kod žena u porodici, izuzev gospodina Vasiljevića. Iz vašeg iskustva, ova predispozicija ka mentalnom oboljenju, da li pol osobe ima nekakve veze sa tim?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Pa, nema specifične.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, psihijatar Tužilaštva je takođe pregledao gospodina Vasiljevića, da li ste imali prilike da vidite njen izveštaj?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste ga pročitali?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sad bih hteo da vas upitam o njenim zaključcima i da li se vi slažete sa njenim zaključcima, i ako ne, da li biste nam rekli u čemu se vaše mišljenje razlikuje od njenog?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ja se slažem u zaključku moje koleginice, profesorke Vere Folnegović-Smalc, koja je vrlo iscrpno dala jedno razmišljenje koje se odnosi na period hospitalizacije i moguće dijagnoze u tom periodu koji ona spekuliše. I mislim da je naš nalaz u tom smislu vrlo sličan. Ona isto tako govori o faktoru nasleđa, ona govori o faktoru alkoholizma, komentarišući moguće dijagnostičke kategorije kroz koje je on prošao, ona govori o kategoriji dijagnoze psihoze, i ono što je tačno, što sam ja isto tako naglasila, da mi ovo ne možemo nikako da posmatramo samo sa biološkog stanovišta ili samo sa stanovišta alkoholizma ili samo sa stanovišta stresa, nego da su to, multifaktorski uslovljeno stanje i bez obzira šta je, da kažemo, etiološki faktor za koji ćemo se mi opredeliti, da li je to alkohol ili je to psihoza, evidentno je da je on u tom periodu pokazivao takvo

jedno ponašanje. U tom smislu, ja se potpuno slažem sa njenim nalazom i mislim da su nam tu nalazi vrlo slični. Ono što ja ne vidim u njeno nalazu, to je da ne vidim osvrtnje na ovaj period pre psihoze. Nema komentara o proceni psihičkog stanja gospodina Vasiljevića u ovom periodu pre hospitalizacije i pre psihoze. Ja mislim da bi to trebalo da isto tako imamo kao neko razmišljanje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U njenom izveštaju, ona opisuje ili poredi, recimo da to kažemo jugoslovenskom dijagnozom i definicijom koju daje Svetska zdravstvena organizacija (World Health Organization). Da li se slažete sa njom, da je dijagnoza njegovog stanja iz 1992. godine, u pogledu DSM-IV, u vezi sa delirijumom kao sindromom apstinencije, da li se slažete da je najverovatnije to ono od čega je gospodin Vasiljević bolovao u vreme kada je bio hospitalizovan?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ja sam ovaj nalaz profesorke Folnegović protumačila kao njenu diferencijalno dijagnostičko razmišljanje i ja se u tom smislu slažem sa ovim što je ona ovde navela. Ali, ona se nije precizno opredelila za jednu od ovih dijagnoza. Zato što, apsolutno je nemoguće precizno se opredeliti za jednu od ovih dijagnoza, jer nijedna od ovih dijagnoza nije apsolutno, svi kriterijumi koji su postavljeni za ove dijagnoze u ovom slučaju nisu zadovoljeni. Znači, postoje i na strani delirijuma određeni simptomi koje možemo da vidimo, postoje i na strani psihoze određeni simptomi koje možemo da vidimo, što znači, samo ide u prilog ovoga da je to multifaktorski uzrokovana psihoza.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da vam sad postavim konkretnije pitanje. Definicija DSM-IV delirijuma je, da vidim da li se slažete sa tom definicijom, da li je na osnovu te definicije gospodin Vasiljević imao te simptome?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Samo neke od njih.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koje simptome nije imao, po vama?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: On je imao, ali je imao i još neke druge. On je imao višak simptoma.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, na osnovu vašeg nalaza, vašeg verovanja, da je bilo i dodatnih simptoma, da ste vi na osnovu toga zapravo postavili drugačiju dijagnozu?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ako bih se ja opredeljivala za dijagnozu, ja bih se opredelila za dijagnozu psihoze. To je dijagnoza u ICD-10, pod širom F1X5, gde se opisuje psihotični poremećaj koji je vezan i za alkoholizam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, juče ste u odgovoru na pitanje koje vam je postavio gospodin Domazet, on vas je pitao da li je stres koji izaziva pad u mentalno oboljenje, da li je taj stres mogao biti posmatranjem kako neki ljudi bivaju ubijani,

čak u slučaju da je jedan od ubijenih ljudi poznanik. Vi ste na to pitanje odgovorili: "da", da li je to tačno?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Osim takvog jednog događaja, sada ću vam postaviti jedno očigledno pitanje, da li se slažete sa stavom da bi događaj koji bi izazvao tako nešto moglo biti posmatranje kada se otprilike 80 ljudi natera u neku kuću, a zatim se kuća zapali? Da li bi, dakle, takav jedan događaj bio dovoljno stresogen da bi izazvao pad u mentalno oboljenje, da li je to tačno?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ja moram da kažem da kada sam juče kazala da je to jedan od faktora, ja hoću da naglasim da ja ovde nijednoga momenta ne govorim isključivo o faktorima, nego samo multifaktorski, znači ovo moramo posmatrati u jednom dinamičkom odnosu tih faktora. A to, u okviru stresa, svakako da može da bude faktor.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I vi ste to vrlo jasno rekli u svome svedočenju. Meni se čini da ono o čemu ste vi juče govorili u svom tumačenju, dakle da je ona poslednja kap bila zapravo, taj poslednji događaj koji neku osobu ubaci u stanje bolesti i da se tada mogu uočiti psihijatrijski simptomi. Moje pitanje, dakle, je: Da li bi, ukoliko je bio očevidac smrti osamdesetak ljudi, da li bi takvo jedno iskustvo moglo izazvati pad u mentalno oboljenje koje ste vi opisali?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ja ne mogu da vam kažem, zato što ja taj podatak nisam dobila. Ja sam govorila isključivo o podacima koje sam dobila, i ja podatak o ovakvom događaju...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore...

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: ... nisam dobila, tako da ja ne znam kako bi to delovalo na gospodina Vasiljevića, da se to dogodilo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Postavljam vam hipotetičko pitanje, ne govorim sad o gospodinu Vasiljeviću. Da li biste se saglasili sa mnom da kada bi čovek bio očevidac takve vrste zločina, da bi to mogao biti događaj koji bi izazvao onu vrstu okidača o kome ste juče govorili?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Znači, zavisi od strukture ličnosti, ako je to struktura ličnosti koja je tako hipersenzitivna, moglo bi da bude, ali to zavisi od strukture ličnosti, a mi ne znamo ovu strukturu.

SUDIJA HANT: Gospodine Grum, mislim da je pitanje koje ste postavili pomalo nesretno, jer je na taj način doktorica mogla da hipotetički i odgovara. Zašto ne postavite pitanje, da li bi u slučaju da je gospodin Vasiljević bio svedok takvog događaja, dakle požara u kome umiru ljudi, da li bi to bilo dovoljno da izazove kod njega takvu bolest?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Čuli ste pitanje.

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Stres koji može da izazove takvu bolest, ali ne može da bude, može samo da doprinese pojavi, ali ne može da uzrokuje pojavu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ja bih sada ponovo postavio hipotetičko pitanje, a koje se odnosi na gospodina Vasiljevića i da zatražim vaše mišljenje. Taj isti događaj, da li je mogao on takođe poslužiti kao okidač u slučaju da je, iz bilo kog razloga, gospodin Vasiljević učestvovao u tom zločinu? Da li bi, dakle, učešće u takvom zločinu takođe moglo biti izazivač takve bolesti?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Za tako direktan odgovor potrebno je da mi imamo profil strukture ličnosti. Za tako direktan odgovor je potrebno da mi znamo koji su mehanizmi odbrane koje klijent, koje gospodin koristi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, ostanimo kod gospodina Vasiljevića. Vi ste rekli da, ukoliko bi gospodin Vasiljević bio svedok takvog događaja da bi to moglo biti okidač bolesti. Ja vas sada pitam, u slučaju da je gospodin Vasiljević učestvovao u takvom događaju, da li bi i to moglo biti okidač bolesti koje ste opisali?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ja ne mogu na takva pitanja da odgovorim direktno kada se gospodin Vasiljević imenuje, zato što u razgovoru koji sam vodila, ja nisam dobila podatke koji bi me na bilo koji način mogli da upute o načinu njegovog reagovanja u takvim situacijama.

SUDIJA HANT: Doktore, ovo je treći put da nastavljate da odgovarate u istom smislu. No sad vas pitamo, bez obzira da li vam je gospodin Vasiljević rekao ili ne, dakle, pitali su vas da li bi njegovo učestvovanje u takvom zločinu bilo dovoljno da izazove kod njega tu bolest?

SVEDOK LOPIČIĆ: Mi bismo samo mogli da govorimo o faktoru stres. A da li bi to delovalo na njega i kako, ja to ne mogu da se izjasnim pošto nemam psihološki profil njegove ličnosti.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, doktore, vi možete da nam kažete da time što je gospodin Vasiljević bio očevidac događaja, to je moglo da izazove takvu reakciju, ali ne možete da kažete šta bi bilo da je on učestvovao u tom događaju? Da li je to ono što nam kažete?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ne. Ne bih mogla da vam kažem. Zato što zavisi kako se on osećao, da je učestvovao. To je nešto što zavisi od strukture ličnosti. Da li bi uopšte dozvolio sebi da u tome učestvuje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, vaši nalazi se značajno oslanjaju na informacije koje ste dobili od gospodina Vasiljevića. Informacije u vezi sa

treptanjem, zatim načinom razmišljanja, umišljanjem, zatim značaju koji on pridaje vranama u odnosu na golubove ili laste, zatim njegovo uverenje da on podsvesno ili telepatski komunicira sa svojom suprugom, njegovo razmišljanje o bogu i zabranama od boga i zatim o samoubistvu njegove majke, sve te činjenice nijedan od kolega koji ga je lečio 1992. godine nije uzeo u obzir, nije bio svestan njih, niti je to ušlo u istoriju njegove bolesti u psihijatrijskom odeljenju Užičke bolnice gde je lečen. Da li vi možete da uzmete u obzir mogućnost, bez obzira koliko je to slaba mogućnost po vašem uverenju, da gospodin Vasiljević pokušava da izbegne odgovornost za zločine koje je počinio time što izmišlja neke od tih simptoma i neke od tih činjenica? Da li bi to na bilo koji način mogla da bude mogućnost?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ja moram da kažem da stepen obrazovanja gospodina Vasiljevića ne daje pretpostavku za ovako nešto, jer ovo što sam ja dobila u intervjuu je nešto što se jako uklapa u kliničku sliku onoga što mi već vidimo i što smo videli, znači samo je pitanje zašto je on progovorio o svojim simptomima ovako kasno, to je ono o čemu sam ja malopre govorila, da se ponekada događa kod naših pacijenta da mi dobijemo simptomatologiju posle izvesnog vremena.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore...

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ja ne sumnjam u postojanje te simptomatologije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li...

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ja ne mislim da je ona izmišljena.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li možete da prihvatite mogućnost da su neke od činjenica i neki od simptoma koje vam je opisao, moguće izmišljene? Da li možete da prihvatite tu mogućnost?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC GRUM: Hvala. Nemam više pitanja.

SUDIJA HANT: Doktore, ja želim da vam postavim nekoliko pitanja, samo da bih razjasnio moje shvatanje vašeg svedočenja. Ja ne osporavam vas ni na koji način, ali sam imao teškoća da pratim logiku vašeg svedočenja. Vi ste nam rekli da je jedan od okidača koji ga je doveo u ovo konkretno psihičko stanje, mentalno stanje, strah koji je gospodin Vasiljević osećao tokom rata i skrenuli ste našu pažnju na ono što je on rekao, a to je da se plašio u jednoj fazi, kada je od njega traženo da dostavi hranu u opasna područja i toliko se plašio da je odbijao da to učini, pa je čak završio u zatvoru. Jednom kada je osetio taj strah, za koji on kaže da je osećao u to vreme, jednom kada je otklonjen uzrok tog straha, da li je onda ta konkretna bitno smanjena uračunljivost nastavljena, i ako jeste, za koliko dugo?

SVEDOK LOPIČIĆ: Stanje straha je stanje koje čovek nesvesno doživljava. Kada bi mogao da kontroliše strah onda bi ga mogao da otkloni. Dakle, ovo stanje koje je on doživljavao je bilo provocirano tom promenom linije fronta i određenim zadacima, koje je on dobio, a koje on nije mogao da ispuni i zbog čega je i otišao u zatvor. Tako da ne znači da sad, kada je otklonjen taj uzrok, da je automatski strah nestao. On je i dalje ostao kod njega i kao dokaz da je ostao su ovi simptomi koji su se i dalje razvijali. Treptanje, misli i ostalo.

SUDIJA HANT: Vidite, nakon što je izašao iz zatvora, njega nisu poslali ni blizu linije fronta. On je dobio zadatak da očisti grad, da nadzire građanstvo i očisti grad. Niko ne sugerise da u tom gradu nije bilo nevolja, ali to ipak nije ličilo na liniju fronta. Koliko dugo bi onda ova psihoza ili bitno smanjena uračunljivost potrajala nakon što je otklonjen uzrok njegovog straha?

SVEDOK LOPIČIĆ: Ono što sam ja dobila kao podatak to je, da je nakon dolaska u grad, dakle kada je počeo da čisti, da je tada počeo još više da pije. Dakle, taj drugi faktor, koji se stalno prepliće, je prisutan, čak je još više prisutan. On kaže kako je izlazio u grad i da je obilazio kuće u kojima je bio siguran da će dobiti alkohol. On je samo time pogoršavao svoje stanje, nije ga popravljao.

SUDIJA HANT: Takođe ste nam rekli da, da nije bio poslat u zatvor, njegovo stanje bi bilo samo stanje smanjene uračunljivosti, a ne bitno smanjene uračunljivosti. Dakle, očigledno, odlazak u zatvor je takođe imao posledica po njegovo mentalno stanje, je li tako?

SVEDOK LOPIČIĆ: Onda se nismo dobro razumeli. Ja kažem da je on, da nije poslat u zatvor, da nije doveo sebe u situaciju da bude poslat u zatvor, verovatno da bi tada, da bi smo mogli to stanje da govorimo, da je stanje smanjene uračunljivosti. Ali, znači njegovo ponašanje je već bilo takvo da je on bio nekritičan i nevidavan i zbog toga je on i otišao u zatvor. Zatvor je samo kao jedna, da kažem, forma koja određuje, ali u ovom slučaju to nije suština stvari. Suština je njegova nekritičnost u odnosu na zadatke koje je on imao.

SUDIJA HANT: Ovo je sad, naravno, mnogo jasnije nego što je rečeno ranije. Dakle, kada više nije bio u zatvoru, vi kažete da to nije imalo nikakvog efekta na smanjenje njegovog stanja neuračunljivosti, odnosno na povećanje stepena neuračunljivosti, da se tako izrazim?

SVEDOK LOPIČIĆ: To nije bitno menjalo njegov stepen neuračunljivosti, zato što je on nastavio da pije i nastavio je ponovo da se ponaša nekritično i neodgovorno.

SUDIJA HANT: Hvala vam.

Gospodine Grum, da li imate još pitanja?

TUŽILAC GRUM: Ne, časni Sude.

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet? Izvolite.

DODATNO ISPITIVANJE: ADVOKAT DOMAZET

AVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala, časni Sude. Gospođo Lopičić, upravo u pogledu ovog vremena o kome smo sada govorili, a to je negde vreme zatvora, koje vi vezujete kao vreme kada je Mitar Vasiljević bio u stanju bitno smanjene uračunljivosti. Pitanja na koja ste sad odgovarali se odnose na period posle toga, pa bi ja prvo o tome nešto. Da li je, sem ovoga što ste sada rekli, moglo da bude od uticaja i činjenica da je upravo po izlasku iz zatvora, po njegovom kazivanju a i dokazima koje imamo, imao sahranu svog brata od ujaka, Sikirića, u toj nedelji, dakle to je nekih pet-šest dana, otprilike jer, nažalost, ne znamo tačno ni datum zatvaranja i njegovog puštanja? I ono što se odigralo dan ili dva kasnije iza toga a to je, verovatno je opisivao svoje stanje posle onog streljanja ljudi na Drini?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Pa, to jesu stresni momenti o kojima sam ja govorila, ja bih samo posebno naglasila da taj izlazak iz zatvora, ako sam ja dobro razumela gospodina Vasiljevića kada je on meni o tome govorio, jer jedan od razloga zašto je on pušten iz zatvora, je upravo bio razlog zato što mu je saopšteno da mu je poginuo blizak rođak, da bi mogao da ode na sahranu. Ja moram da kažem da postoji jedna posebna afektivna vezanost gospodina Vasiljevića za njegovog ujaka, od najranijih dana, on govori o tom ujaku kao nekom ko se jako brinuo o njima, deci, posle majčinog nestanka, i još jedan detalj koji ide u prilog toga, da njih dvojica imaju jednu fizičku sličnost, i da su ljudi često u Višegradu čak i mešali u nekim mlađim godinama njegovog ujaka, tako da je on bio posebno vezan za njega. Ujak je imao sina jedinca i njega je pogodila smrt brata, ali i tragedija koju je ujak doživeo i to jeste bio jedan veliki stres za njega. Kao što, ako sad mogu da dodam, u odnosu na ovaj događaj 7. posebno ističe taj stresni doživljaj koji je bio jer je u grupi ljudi koji su streljani bio njegov kolega i njegov sin, sa kojim je on uvek lepo radio, saradivao i sa kojim se lepo družio. I to ga je posebno pogodilo.

AVOKAT DOMAZET – PITANJE: A sad bih vas nešto pitao u pogledu onog dana, 14. juna, o kome je takođe govorio. Imajući u vidu da ste govorili o količini sećanja kao jednom od indikatora, da prilikom njegovog saslušanja u vezi 14. juna i okolnosti da je u ulici Pionirskoj pio sa izvesnim Mujom Halilovićem, da su njegova sećanja u odnosu na taj događaj upravo vezana za tu činjenicu i da, gotovo sve drugo o čemu su ovde svedoci govorili, on ovde nije izrazio sećanje. A radilo se o tome da su neki od

svedoka govorili da je on njima pričao da je zadužen za izbeglice, da navodno radi za Crveni krst, da je dao čak i nešto napismeno, neku ručno pisanu potvrdu o kojoj se on apsolutno, kaže, ne seća. Dakle, svih tih događaja, koji se odnose na 14. juni, on se ne seća, osim ovoga, da je sa tim Mujom pio i da je išao da uzme konja.

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Ja ne mogu da kažem o količini alkohola koju je on tada pio, ono što sam ja dobila kao podatak, to je da je on imao jednu flašu sa rakijom, koju je počeo da pije još od toga jutra i da je, ako se dobro sećam, ovde u mom izveštaju i stoji, da je neki ostatak te rakije čak dao Muji da ponese, jer su njih dvojica prvo pili, pa je on posle toga krenuo da uzme konja. U kojem je, znate postoje akutno napita stanja, gde trenutno može da se ne seća nekog događaja. Da li je on bio u tom nekom momentu, u nekom akutno napitom stanju u toku toga jutra, ja to ne bih mogla da tvrdim, jer taj podatak nisam dobila, ali sam dobila neke podatke koji se odnose na ovaj period kada je bio povređen. Ako je pio više, to...

SUDIJA HANT: Oboje, molim vas, imajte na umu da pravite pauze. Oboje se preklapate i prevodioci ne mogu da prate...

SVEDOK LOPIČIĆ: Izvinjavam se.

SUDIJA HANT: Molim vas sačekajte da se pitanje završi, napravite pauzu pre nego što počnete da odgovarate. A vi, gospodine Domazet, vi ste bili jako dobri u vođenju računa o tome, a sada ste malo popustili.

AVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da, ovo sam vas pitao, upravo u sklopu onoga o čemu ste odgovarali na pitanje i sudije Hanta, da li je, dakle i posle onog perioda koji ste identifikovali, oko njegovo zatvaranja, oko 1. juna, a do 14. juna, stanje u kome se nalazio se poboljšavalo ili ne? Da li ove okolnosti, ukoliko su ovakve tačne, dakle da se on ne seća svega ovoga o čemu neki svedoci govore, pod uslovom da i oni, naravno, govore istinu, da li to ukazuje na stanje njegove bitno smanjene uračunljivosti...

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Pa, to ide u prilog ove tvrdnje.

AVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li okolnost da je, dakle posle ovoga, o čemu kažemo, uzeo konja, da je tog konja jahao, po onome što je on rekao, a i svedoci, bez sedla, bez ikakve opreme, sa najobičnijim, dakle potpuno, konja koji nije potkovan, po kiši i kroz sred grada, po asfaltu, čak po nekim svedocima dosta brzo, da li i to ukazuje na jedno ovakvo njegovo ponašanje o kome ste govorili?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Pa, ja bih mogla da kažem da je to jedno malo nekritično ponašanje. To je taj odnos prema realnosti, ako je konj nepotkovan, ako znamo šta sve iza toga može da sledi, ako se zna da je počela kiša, da ga jaše u nekom kasu, to sve mora da se primeri realnosti. On očigledno ništa od toga nije primerio realnosti i to je nešto što govori upravo u prilog ovoga da on ima, da je on u tom

periodu imao jedan nekritičan odnos prema realnosti. Izmenjen odnos prema realnosti, ali ne u potpunosti da bismo mogli da kažemo da je to bilo psihotično.

AVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. To se odnosi na ovaj period. A kada ste govorili o periodu, po vama, za kada sigurno smatrate da je počelo ovo stanje, mislim na njegovo stanje bitno smanjene uračunljivosti, objasnili ste ove razloge. Da li period neposredno pre toga, radi se verovatno o maju mesecu 1992. godine, za taj period za koji ste u jednom trenutku takođe rekli da je, po vama, i tada kod njega postojao jedan od ovih indikatora, recimo strah, da li je i u tom periodu, je moguće da je imao ovakvo stanje ili nešto drugojačije ili vi nemate za to pouzdane podatke ili dokaze, kao što ste imali za ovaj slučaj o kome ste govorili i koji za vas predstavlja, na neki način, prvi datum za koji možete da budete sigurni?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Pa, ja upravo sam rekla, da u ovom intervjuu sam dobila neke podatke o strahovima koje on spominje iz tog nekog perioda, kraj maja. Ali, svi simptomi, ne spominje ih u tom periodu, nego neke simptome spominje kasnije. Nemam dovoljno podataka za taj period, ali to je tu negde, kraj maja, kada on tu počinje da govori o ovim smetnjama.

AVOKAT DOMAZET – PITANJE: Kada se radi o ovom što vas je gospodin Grum pitao, u pogledu vraćanja oružja, vi ste dali jedan odgovor, da je on vratio oružje. Međutim iz pitanja gospodina Gruma proizilazi da je Mitar Vasiljević vratio to oružje, neposredno pre nego što je posle toga poslat u zatvor i da je rekao: "Meni više nije potrebno u Višegradu." Meni se čini da je drugojačije to bilo, i da je upravo vratio oružje jer nije hteo da ide na položaj, dakle odbio da bude dalje vojnik na položaju ili naređenje, što je mnogo ozbiljnije nego ovo prvo, prva situacija. Kada jednostavno, ako kaže: "Meni nije potrebno." Mislim da je ovo bilo, kako sam ja objasnio njegov razlog, da li to išta menja, ukoliko je ovako bilo, u ovom vašem odgovoru?

SVEDOK LOPIČIĆ – ODGOVOR: Pa, to može da bude samo znak njegovog straha ili, opet kažem, njegove nekritičnosti, ja taj podatak detaljno nisam dobila, o vraćanju oružja, tako da ja ne mogu da kažem njegov lični odgovor.

AVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Vi ste već odgovorili na ovo, ali sam mislio samo da, ukoliko ste imali neke bliže podatke o tome. Hvala, ja nemam više drugih pitanja. Mislim da su ovo pitanja koja su potaknuta u pitanjima gospodina Gruma, koje sam želeo da objasnim. Hvala.

SUDIJA HANT: Hvala vam, doktore, što ste došli da svedočite, a sada možete da napustite sudnicu.

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet, koliko sam shvatio, vi ste rekli pravnom savetniku Pretresnog veća da doktor Stojković ne dolazi, ako je to ime doktora?

ADVOKAT DOMAZET: Da, vaša Visosti. Juče je bila poslednja...

SUDIJA HANT: Dakle, ovim ste završili sa izvođenjem svojih dokaza?

ADVOKAT DOMAZET: Da, vaša Visosti, sa svedocima, da.

SUDIJA HANT: Gospodine Grum, vi imate sudske veštake zakazane za 11. a to je sutra.

TUŽILAC GRUM: Da, mi imamo dva sudska veštaka koji dolaze sutra. Jedan će doleteti večeras, a drugi ima obaveze da drži predavanja danas, to je profesor koji je bio tu dan i po pre pauze i on će početi sutra ujutro. Tako da Tužilaštvo predlaže da počnemo sa ta dva sudska veštaka sutra, a da ostatak pobijanja dokaza Tužilaštva bude u ponedeljak ujutro. Mi očekujemo da ćemo završiti u ponedeljak.

SUDIJA HANT: Čak i sa psihijatrom?

TUŽILAC GRUM: Možda je to malo previše optimistički.

SUDIJA HANT: Ja, na osnovu svog iskustva, znam da mnogo duže traje sa psihijatrima, mnogo teže je njih ograničiti, bojim se.

TUŽILAC GRUM: Mi ćemo se svakako truditi da završimo u ponedeljak.

SUDIJA HANT: Dobro.

TUŽILAC GRUM: Mi ćemo predložiti uvođenje dva dokumenta našeg istražitelja, gospodina Roja (Yves Roy), to je bitno za pobijanje dokaza, gospodin Domazet se sa tim složio, tako da mislim da nije potrebno da ga pozivamo.

SUDIJA HANT: U redu.

TUŽILAC GRUM: To su dva dokumenta Tužilaštva, 170 i 171 i ovde su kopije tih dokumenata.

SUDIJA HANT: Šta je to?

TUŽILAC GRUM: Komplet 170 je korespondencija u vezi sa medicinskom dokumentacijom bolnice u Užicu i to je korespondencija između Tužilaštva i vlade Republike Srpske koja je bila posrednik za užičku bolnicu. A paket dokumenta 171 je

sličan zahtev upućen Republici Srpskoj u vezi sa postojanjem bilo kakvih žalbi koje su uložene protiv Milana Lukića ili Sredoja Lukića tokom trajanja ovog predmeta.

SUDIJA HANT: To je deo vašeg odgovora?

TUŽILAC GRUM: Da, časni Sude.

SUDIJA HANT: Da li imate prigovora, gospodine Domazet?

ADVOKAT DOMAZET: Ne, vaša Visosti, nemam prigovor da se ovi dokazi uvedu, ali mi je zaista žao što sada tek vidim neke od tih dokaza, koji su poznati bili ranije, pre svega ova pisma koja se odnose na Užice, jedno od njih je potpisao svedok koji je ovde dolazio, za koga bi imali, u tom slučaju, pitanja u vezi toga, ali na žalost je to tek sada došlo, tako da...

TUŽILAC GRUM: Samo da bude jasno u zapisniku, mi smo obezbedili ta dokumenta juče i ja sam zamolio gospodina Domazeta da pogleda dokumenta i da mi ujutro kaže da li se slaže sa usvajanjem ovih dokumenata, što je učinjeno.

SUDIJA HANT: Ali, pitanje koje je pokrenuo gospodin Domazet je, ono što mene interesuje, koji konkretni dokument je dokument koji je potpisao svedok i za koje biste vi imali neka pitanja?

ADVOKAT DOMAZET: Vaša Visosti, primetio sam ovde dokument, odgovor zdravstvenog centra Užice opštinskom sudu Užice, od 17. aprila 2001. godine, koji je potpisao doktor Aleksandar Moljević, iako se iz prethodnih dopisa vidi da su upućeni direktoru bolnice, što doktor Moljević nije, nije ni načelnik odeljenja ortopedije i on je dao jedan odgovor koji se odnosi na potpuno nesporno oduzimanje, od njega, dokumentacije, 1. novembra 2000. godine. Ali, ne daje odgovor da li postoje i drugi dokazi koji bi bili relevantni u ovom Predmetu, što bi verovatno bilo predmet pitanja, zbog čega je došlo do ovakvog odgovora. Jer lično znam, da sam kao branilac zaista imao problema nedostupnosti prema dokazima u opštoj bolnici u Užicu, posle 1. novembra 2000. godine, zbog toga što su oni smatrali da su im ovi originalni dokumenata oduzeti na način na koji je to učinjeno. Sve do samog početka ovog suđenja i možda, na sreću Odbrane tu situaciju su izmenili natpisi u novinama i koji su se pojavili i u kojima se govorilo o svedočenjima svedoka Tužilaštva, da je Mitar Vasiljević i posle 14. juna bio u Višegradu, što je prouzrokovalo, zaista, da se pojedini lekari jave iako do tada nisu želeli da svedoče i omogućilo da dođu, svedoče i da donesu neka od dokumenata koja smo ovde imali prilike da vidimo. Ali mi je zaista žao što to nije moglo ranije da se učini, a možda bi, da smo znali za ove dopise, mogli nešto i da učinimo ranije. Inače, zaista nemam ništa protiv da se ovi uvrste kao dokazi Tužilaštva.

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet, ono što mene brine je vaša primedba da biste vi ovom doktoru postavili neka pitanja u vezi sa ovim, da ste znali da će pismo biti priloženo kao dokazni predmet ili da ste znali za postojanje tog pisma. Koliko sam ja shvatio, vi ste bili prisutni kad su zaplenjena ta dokumenta, zar ne? Prema tome, vi ste znali da su zaplenjena, vi ste znali da je taj doktor pozivan. Šta je u ovom pismu, u kome je pogrešno napisano moje ime, o čemu ste vi hteli da postavljate pitanja, a niste mogli prilikom tog događaja?

ADVOKAT DOMAZET: Ne, vaša Visosti, možda se nismo razumeli. Ništa u vezi 1. 11. 2000. godine, to je sasvim u redu. Po meni nije u redu, odgovor da je sva dokumentacija tada oduzeta, jer smo imali situaciju da vidimo da je postojala i te kako relevantna dokumentacija u toj bolnici, koju su kasnije svedoci ovde doneli. U tom delu bi bila moja pitanja, a ne u pogledu samog oduzimanja, kojem sa ja prisustvovao i koje je obavljeno na potpuno formalan način, gde ja nemam zaista nikakvih primedbi. Po naređenju koje je postojalo tada. Bilo je tu primedbi od strane doktora Moljevića koji je odbio da potpiše, jer je tvrdio da mu je obećano da će moći da vrati te originale, a da ostavi samo fotokopije, tu je bio jedini problem koji je tada iskrsao, ali to je problem između doktora Moljevića i službenika Tribunala.

SUDIJA HANT: Ja se sećam svedočenja doktora i znam da mu je bio neprijatno u vezi sa tom zaplenom, a to je jedno sasvim drugo pitanje. Ja sam hteo da znam u čemu je problem ako se ovaj dokument uvede kao dokaz, to su sva dokumenta koja su zaplenjena u vezi sa Mitrom Vasiljevićem. Koliko sam ja shvatio, vi ste rekli da su sva dokumenta koja je imao zaplenjena. Ja nisam čitao to pismo kao nešto posebno. Koliko sam shvatio, sva dokumenta koje je bolnica imala u vezi sa vašim klijentom su zaplenjena tom prilikom. Ako na taj način tumačimo pismo, za koje ja mislim da nema nikakvih posebnih posledica, da li ste vi i dalje zabrinuti zbog toga što se ovo pismo uvodi u dokazne materijale? Mogu li vam reći još nešto? Kao što ste rekli, vi ste imali pristup mnogim drugim pismima i dokumentima koji se bave vašim klijentom. Da li je na bilo koji način vama nanesena šteta time što niste znali za postojanje ovog pisma? Sad primećujem da je na tom pismu i ime doktora pogrešno napisano. Dakle, ovog pisma od 17. aprila. Da li ste imali nekih problema u vezi sa izvođenjem vaših dokaza, odnosno vođenjem ovog Predmeta? Ja lično ne vidim u tome nikakav problem, ali bih hteo da znam šta vi mislite o tome?

ADVOKAT DOMAZET: Ne, ne, zaista apsolutno ne, nikakav problem. Niti smatram da je ovo problem. Apsolutno ne. Ja sam samo rekao da mi je žao što nisam znao, a to nam nije rekao ni doktor Moljević, za ovakvo pismo i da je on učestovao u odgovoru, jer bih, prema njemu, neka pitanja u vezi ovog postavio, ali zaista to nije ni tako bitno da bi dovodio na bilo koji način u pitanje, da bi sad trebalo ponovo saslušavati bilo koga ili, i doktora Moljevića u vezi ovoga. Dakle, ako je Tužilaštvo

ovo kasno dobilo, to je drugo, ja sam smatrao da je to bilo ranije i da je šteta što nismo bili u posedu toga kada je i doktor Moljević i lekari iz Užica, kada su bili ovde. Ali, zaista ni na koji način ne vidim da je to od takvog uticaja, ja opet kažem, prihvatam da se oni izvedu kao dokaz.

SUDIJA HANT: To će biti dokazni predmeti P170 i P171, ali moram ipak da kažem sledeće, ja i dalje ne razumem na koji način vam je nanescena šteta time što niste znali za postojanje ovog pisma, dok doktor svedočio, jer vam on ne bi mogao reći ništa više od ovoga što je rečeno u pismu, a to je da su sva dokumenta zaplenjena, to znamo, vi znate jer ste bili tamo.

ADVOKAT DOMAZET: Da, vaša Visosti, ali zaplenjena su sva dokumenta koja je svedok sa sobom doneo tada, u Višegrad, dakle, sva koja je on doneo. Međutim, svedoci smo da su pojedini svedoci doneli druga dokumenta koja su posle uvedena ovde kao dokaz, koja on tada nije donosio i to je bilo dobro, da je mogao u ovaj dopis da kaže, da dakle postoje još, dokumenta u kojima se spominje Mitar Vasiljević i, a to nije učinjeno, ali ne mislim da je time naneta šteta, obzirom da su, da smo te dokaze uveli u postupak, dakle, to ne mislim, ali bih, vaša Visosti, iskoristio priliku možda sada da, u pogledu daljih dokaza Tužilaštva nešto prigovorim. Radi se o veštacima koji su predviđeni, ja sam video iz jedne liste koju sam dobio i tu zaista nemam nikakvih primedbi, međutim, mene brine, dva svedoka koja su predložena za iduću nedelju, od strane Tužilaštva, ja sam dobio juče, za drugog svedoka, čije ime i prezime neću pominjati, mogu inicijale samo da kažem jer nisam siguran da li će Tužilaštvo tražiti zaštitu, ali je to svedok koji se prvi put pojavljuje i po onome što sam dobio kao, ne izjavu, već ono o čemu taj svedok je davao podatke istražiteljima, zaista ne vidim da se može odnositi na repliku Tužilaštva i da se radi o onome što je Tužilaštvo pokušavalo da dokaže, a što smo počeli u replici u vezi...

SUDIJA HANT: Da li govorite o svedoku sa inicijalima "BB"?

ADVOKAT DOMAZET: Da. Časni Sude, da.

SUDIJA HANT: Da li vi govorite o pobijanju, u čemu je poenta?

ADVOKAT DOMAZET: Zato što je, po pravilima Tribunala, Tužilaštvo može nove svedoke da uvodi u repliku za tačno određene situacije. Ja ne vidim da je ovo o čemu je ovaj svedok istražiteljima davao podatke nešto što je vezano za pobijanje dokaza Odbrane u ovom delu, da bi se sada pozivali. Bojim se da bi svedočenje ovog svedoka na sasvim jedne druge okolnosti, koje nismo ovde ispitivali, moglo dovesti do toga da bih morao da pokušam da pružam druge dokaze o tome.

SUDIJA HANT: Dakle, vi onda, zapravo, smatrate da taj dokazni materijal ne treba uvesti u ovoj fazi, ukoliko je taj slučaj? Hteo bih da čujem šta gospodin Grum ima da kaže.

TUŽILAC GRUM: Vaša Visosti, ja nisam razgovarao da svedokom, ali 21, 22. juna ovaj svedok i još stotinak ljudi su bili u školi i u to vreme je gospodin Vasiljević sa gospodinom Lukićem ušao u školu, on je seo za sto i imao je knjigu pred sobom, rekao je da radi za Crveni krst i da će pokupiti sva imena tih ljudi koja će zatim biti poslata Ženevi (Geneva), a onda, da će ti ljudi biti poslani u razne zemlje. On ga neće optužiti za bilo koji drugi zločin osim toga.

SUDIJA HANT: Dakle, ovde se radi o tome da li je on u to vreme mogao biti u bolnici ili ne, je li tako?

TUŽILAC GRUM: Pa, to je takođe, na osnovu toga što je u Odbrani bilo nekoliko svedoka koji su opovrgavali da je on bio tamo i da je sebe predstavljao kao predstavnika Crvenog krsta, iako su u prethodnim izjavama naveli da je nosio znak Crvenog krsta, ali su negirali na sudu...

SUDIJA HANT: Gospodine Grum, to je poenta koju ste vi trebali dokazati u svom glavnom ispitivanju, zar ne?

TUŽILAC GRUM: Vaša Visosti, bilo je dokaza, u vreme izvođenja dokaza, da se gospodin Vasiljević predstavljao kao predstavnik Crvenog krsta.

SUDIJA HANT: Neki ... Iz Crvenog krsta. Tako je.

TUŽILAC GRUM: Jedini dokazi da se on nije izdavao za predstavnika Crvenog krsta, bilo je nekoliko svedoka koje je pozvala Odbrana, koji su tvrdili da ga nisu nikada videli da nosi oznake Crvenog krsta, iako su u ranijim svedočenjima ti svedoci to tvrdili.

SUDIJA HANT: Jedan svedok je u svojoj izjavi rekao da je to bio krst.

TUŽILAC GRUM: Mislim da ih je bilo trojica, časni Sude...

SUDIJA HANT: Jedan svedok je u svojoj izjavi rekao da je to bio crveni krst. A drugi svedoci su bili saglasni sa tim. I vi ste sve to izneli u izvođenju dokaza, no to je predmet koji treba da se izvodi u glavnom izvođenju dokaza.

TUŽILAC GRUM: Nisam siguran da je to tačno, časni Sude...

SUDIJA HANT: Oh, i te kako sam u pravu. Vi ste hteli da dokažete da se gospodin Vasiljević tog popodneva pojavio u nekom trenutku i da se izdavao za predstavnika Crvenog krsta i uputio ih u prvu kuću u koju su ti ljudi dovedeni.

TUŽILAC GRUM: Tačno.

SUDIJA HANT: To je bilo vaše izvođenje dokaza. Tako ste ga započeli.

TUŽILAC GRUM: Ne, časni Sude. Ja bih sad hteo da vas pitam, časni Sude, kako bi to bilo relevantno, kada se on pojavio nedelju dana kasnije i predstavljao se kao izaslanik Crvenog krsta. Ne vidim povezanost toga sa onim što se dogodilo 14. juna.

SUDIJA HANT: Ali to je pitanje njemu postavljeno u toku razgovora, da li je nosio oznaku Crvenog krsta, zar ne?

TUŽILAC GRUM: Ne. U razgovoru sa njim, on je rekao da je nosio crvenu traku.

SUDIJA HANT: Da. Zar mu nije postavljeno pitanje o Crvenom krstu u tom razgovoru?

TUŽILAC GRUM: Pitali smo ga da li se predstavljao kao pripadnik Crvenog krsta, da li im je rekao da odu u kuću. Porekao je da je bilo šta rekao tim ljudima.

SUDIJA HANT: Dakle, vi ste imali pravo da pokažete da se on u nekoj drugoj prilici izdavao za predstavnika Crvenog krsta.

TUŽILAC GRUM: Mislim da je moje shvatanje onoga na šta sam imao pravo, što je Tužilaštvo i uradilo, je da pokaže da se 14. kada je izjavio da se nije tako predstavljao, da iznesemo dokaze da je 14. to ipak uradio. Ne mislim da sam imao pravo da pozovem jednog ili 100 svedoka koji su ga nedelju dana kasnije videli u "Vuk Karadžić" školi kako zapisuje imena ljudi u ime Crvenog krsta.

SUDIJA HANT: To bi onda bilo podjednako relevantno tada, kao što je sada relevantno.

TUŽILAC GRUM: Ja se izvinjavam, časni Sude, ali ne slažem se sa vama.

SUDIJA HANT: Ja ne vidim da vi imate pravo da sada odgovarate na to. Vi ste nastojali da dokažete da to nije tačno i da to pokažete, da dokažete da se on predstavljao kao izaslanik Crvenog krsta, nasuprot izjavama svedoka Odbrane.

TUŽILAC GRUM: Ja sam...

SUDIJA HANT: I to je bilo opovrgavanje.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, ja pokušavam da opovrgnem ono što sam pokušao da dobijem od svedoka Odbrane, njihove izjave da je nosio znak Crvenog krsta. Sve što je on negirao... on je negirao sve... svedok je... on je... kad je vođen razgovor, on je... "Svedoci kažu da ste uradili... da ste rekli četiri stvari." On je negirao...

SUDIJA HANT: Tako je.

TUŽILAC GRUM: ... sve.

SUDIJA HANT: Dakle, on je od samog početka opovrgavao da se ikada izdavao za predstavnika Crvenog krsta.

TUŽILAC GRUM: Tog konkretnog dana.

SUDIJA HANT: To nije bitno da li je tog dana ili nekog drugog. Ukoliko vi hoćete da dokažete da se on predstavljao kao izaslanik Crvenog krsta toga dana, time što biste dokazali da je on to učinio nedelju dana kasnije, u drugoj prilici, kao što to pokušavate sada, to je moglo da se učini i u glavnom izvođenju dokaza.

TUŽILAC GRUM: Pa, ako će Pretresno veće da odbaci ovo kao odgovarajuću...

SUDIJA HANT: Ja pokušavam da ustanovim, ja ne vidim kako se sada ovo može izvoditi u opovrgavanju dokaza Odbrane. To je predmet koji je trebalo izvesti u glavnom izvođenju dokaza.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, ukoliko se vi ne slažete sa stavom Tužilaštva u ovom slučaju, ja bih tada predložio da se ponovo otvori glavno ispitivanje, da se ovaj svedok pozove i da mu postavimo ova pitanja.

SUDIJA HANT: Ja ne vidim zbog čega to niste uradili u toku glavnog ispitivanja?

TUŽILAC GRUM: Ja nisam shvatio da je to nešto što pripada glavnom ispitivanju svedoka.

SUDIJA HANT: Gospodine Grum, naivnost je čest izgovor ali se retko prihvata. Vi ste to znali i ukoliko smatrate da je to sada relevantno, da se on u nekom trenutku izdavao za predstavnika Crvenog krsta, ukoliko je to relevantno sada, onda je to bilo relevantno i onda.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, na pretpretresnom postupku, Pretresno veće je zamolilo Tužilaštvo da ograniči svoje svedoke na apsolutni minimum.

SUDIJA HANT: Ja sam takođe sasvim jasno rekao u nekoj fazi, u pretpretresnom postupku, da to što su neka Pretresna veća imala prilično labav i tolerantan stav prema pozivanju svedoka u raznim fazama, da u mojoj sudnici to neće biti slučaj.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, bez obzira na moju zabludu u ovom slučaju, uverenje Tužilaštva je bilo da se nešto što se dogodilo u školi, u vreme koje nema veze sa počinjenim zločinom, nismo smatrali da je to adekvatno uvesti u vreme glavnog ispitivanja.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA HANT: Da li ste imali još neki predlog?

TUŽILAC GRUM: Ne o ovom pitanju, časni Sude.

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet, želite li nešto da odgovorite na ovo?

ADVOKAT DOMAZET: Želeo bih da odgovorim da, u materijalima koje sam dobijao pre suđenja je bilo dosta izjava svedoka koji su govorili o nekim događajima u vatrogasnom domu ili u drugim mestima, u to vreme 20. juna ili kasnije, i da ti svedoci nisu predloženi za glavno ispitivanje i nisu bili predmet ispitivanja, iako su izjave bile poznate. Tako da me je iznenadila sada pojava ovog svedoka, na ove okolnosti, koje bi mogle da prouzrokuju neke druge dokaze, jer raspitivanje Odbrane u pogledu ljudi koji su radili u Crvenom krstu, došli smo do podataka o jednom licu koje fizički dosta liči na optuženog, koji je u to vreme radio za Crveni krst i koji je možda bio u ovoj situaciji o kojoj svedok govori, ali te dokaze zaista nisam smatrao da treba da pribavljamo na drugi način, jer nisu bili predloženi od strane Tužilaštva. Tako da se bojim da bi uvođenje ovih dokaza zaista tražilo i od nas da pružamo nove dokaze, jer ukoliko bi svedok govorio da je lice koje je tada predstavljalo Crveni krst, kao službenik, i popisivalo te ljude u školi, 22. juna, Mitar Vasiljević, zaista bih bio prinuđen da pružam dokaze da se radi o sasvim drugom licu. Ja ne znam, u pogledu ovog drugog svedoka, čiju izjavu sam takođe imao, još pre suđenja, koji se ovde predlaže, da li je i on predložen na ovakve iste okolnosti ili je predložen samo na one okolnosti snimanja trake, za koju smo već imali jedno saslušanje svedoka. Ja sam tako razumeo, da će biti predloženi svedoci koji su bili prisutni kada je snimana ona traka, koja je ovde sporna. Ako se radi o tome da ovaj svedok, drugi, treba da svedoči, to je već dozvoljeno i to je u toku, ali ako se radi o nečemu drugome, obzirom da izjava ovog svedoka postoji i meni je data, ponovo od strane Tužilaštva,

onda bi smatrao da i taj svedok ne može da se saslušava na ove druge okolnosti, osim na ove koje smo već otvorili u replici.

SUDIJA HANT: Vi govorite o VG-97, je li tako? To je svedok koji treba da govori o razgovoru sa gospodinom Savićem?

ADVOKAT DOMAZET: Da, vaša Visosti, ako ...

SUDIJA HANT: O tom konkretnom pitanju smo već doneli odluku, to ne znači da ga tužilac može pitati o bilo čemu drugom. Ukoliko se postavljaju pitanja u pobijanju dokaza, tužilac može ponovo pozvati samo one svedoke koji treba da govore u odgovor na pobijanje. Ako vi postavite neka pitanja u unakrsnom ispitivanju time možete da otvorite mnoge druge probleme, onda Tužilaštvo može da u odgovoru izvodi dokaze u odgovoru na vaša pitanja, od tog svedoka, u ovom slučaju o snimanju trake sa razgovorom koji je, navodno, gospodin Savić vodio tokom onoga što je jedan svedok Odbrane nazvao koktelom.

ADVOKAT DOMAZET: Da, časni Sude.

SUDIJA HANT: Vi niste ograničeni u svom unakrsnom ispitivanju, ali sve što otvorite tokom vašeg unakrsnog ispitivanja, omogućava Tužilaštvu da se time bavi. Da, gospodine Grum.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, da kažemo da se o tim pitanjima razgovaralo na privatnoj sednici, da bi se zaštitio identitet svedoka.

SUDIJA HANT: To nije bilo na privatnoj sednici. O čemu govorite?

TUŽILAC GRUM: O rečim gospodina Savića.

SUDIJA HANT: Ja govorim o svedoku pod pseudonimom VG-97, no to je drugo pitanje. Mislim da s tim nemamo, stvarno, probleme. No, gospodine Grum, to me podseća na jedno pitanje o kome sam ranije razmišljao, činjenica je da ćete vi pozvati "BB", o nečemu što se dogodilo 22. juna, to je nešto što je očigledno da bi se pokazalo da on nije bio u bolnici 22. juna.

TUŽILAC GRUM: Da, časni Sude. Međutim, pre suđenja mi smo se odlučili da ne pozovemo ovog svedoka, zato što je svedok pokazao određenu uzdržanost, te stoga ga nećemo pozvati po tom pitanju, već samo po pitanju Crvenog krsta.

SUDIJA HANT: No, to bi pokazalo da gospodin Vasiljević nije bio u bolnici?

TUŽILAC GRUM: To zavisi, časni Sude, šta će Sud prihvatiti kao dokaz. Sud... ja mislim, ja bih se svakako složio da Sud samo prihvati činjenicu da je potpisao... da se predstavio i uzeo... zapisao imena kao...

SUDIJA HANT: I da se predstavljao kao da je iz Crvenog krsta.

TUŽILAC GRUM: Tačno. I rekao da će poslati njihova imena u Ženevu.

SUDIJA HANT: Da. Moraćemo da razgovaramo o ovim pitanjima i ja ću vam kasnije popodne saopštiti svoju odluku. Dakle, sutra ćemo početi sednicu na kojoj će svedočiti Ton Broders (Ton Broeders) iz forenzičkog instituta. Da li se radi o dokumentima, ili nečem drugom?

TUŽILAC GRUM: To je osoba koja je analizirala glas na traci.

SUDIJA HANT: Dobro. U redu.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, tužilac bi molio da, pre nego što se pojave svedoci koji treba da svedoče sutra, mi dobijemo vaš nalog, tokom današnjeg popodneva.

SUDIJA HANT: Da, u redu. Obavestićemo vas ako budemo mogli. To je sve što danas možemo da uradimo. Prekidamo sa radom do sutra u 9.30.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, samo još jedna stvar. Tužilac je imao dvojicu lingvista, nakon konsultacija sa gospodinom Domazetom, on se složio da neće imati nikakvih pitanja za unakrsno ispitivanje ovih svedoka, pa Tužilaštvo odlučuje da ih ne poziva da svedoče.

SUDIJA HANT: Da li je njihov izveštaj uveden u dokazni predmet?

TUŽILAC GRUM: Još ne, on je deo izveštaja.

SUDIJA HANT: A taj izveštaj još nije uveden u dokaze?

TUŽILAC GRUM: Ne. On će biti uveden kroz svedočenje doktora Brodera.

SUDIJA HANT: A šta je sa doktorom iz Gaude (Gouda), gospodine Domazet? Vi ste hteli da uvedete to u dokazni predmet, u stvari to jeste u dokaznom predmetu, ali vi treba da ga pozovete na unakrsno ispitivanje. Zaboravio sam ime tog doktora, nešto Grin Hart iz Haude (Green Heart at Gouda), koje se piše G-O-U-D-A?

ADVOKAT DOMAZET: Vaša Visosti, odlučio da ne pozivam ovog svedoka, bilo bi sada, dosta bi, verovatno, komplikovalo i ovaj naš postupak, koji je na kraju, da se sada poziva. Jer ja nikakav kontakt nisam imao sa tim lekarom, obzirom da se radilo o dokazu Tužilaštva. Ja smatram da su dokazi u tom pogledu dovoljni...

SUDIJA HANT: Njega nije pozvalo Tužilaštvo, Tužilaštvo je pokazalo njegov izveštaj vama i obelodanilo ga po Pravilu 68, a vi ste ga podneli kao dokazni materijal na bazi toga da ćete ga pozvati na unakrsno ispitivanje. No, ukoliko nećete da ga pozovete i omogućite njegovo unakrsno ispitivanje, onda taj izveštaj mora da se povuče iz dokaznog materijala.

ADVOKAT DOMAZET: Da, svestan sam toga, vaša Visosti, da.

SUDIJA HANT: U redu, samo sam hteo da to raščistimo. Pod kojim brojem je ovaj predmet uveden kao dokazni predmet? D41. Znači, D41 se povlači iz spiska dokaznih predmeta. U redu, nastavljamo u 9.30. sutra.

Fond za humanitarno pravo

